

sauna

Suomen Saunaseura ry:n jäsenlehti 1/2016

Perhesaunoja kokeiltiin

s. 26

Ainolan sauna
vanhenee
kauniisti s. 18

Pesu kruunaa
saunomisen
s. 29

Skotlannista
löytyi pronssikautinen
sauna s. 38

1 Talvi löysi voittajansa

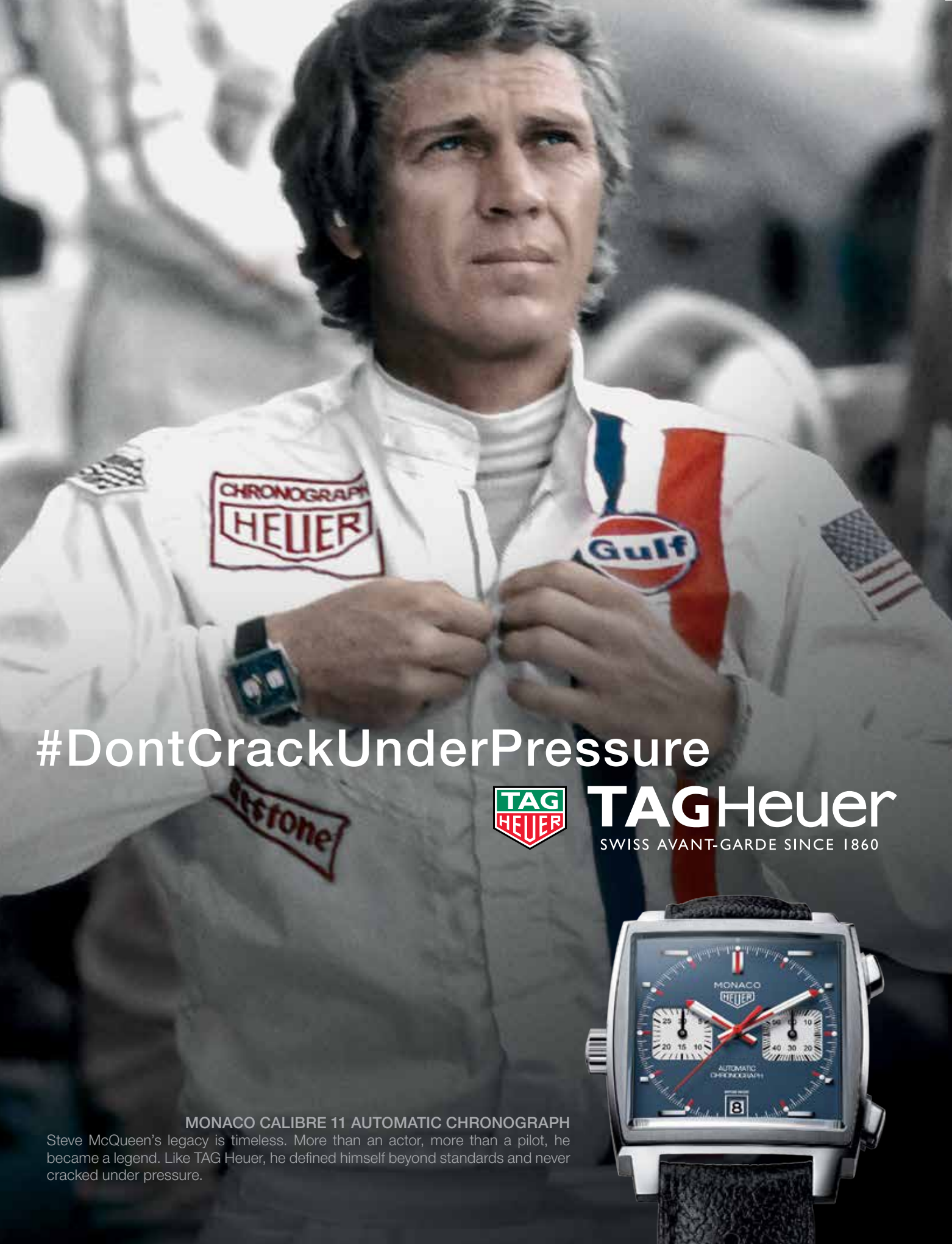
Täysin uusi Audi A4 quattro
on vuoden talviauto 2016

”Paras neliveto”
Tekniikan Maailma 04/16

Audi A4 Sedan First Edition 2.0 TDI quattro S tronic Business 140 kW (190 hv): autoveroton hinta: 37.620 €, arvioitu autovero 7.748,78 €*, kokonaishinta: 45.368,78 €. Vapaa autoetu 850 €, käyttöetu 685 €. Keskikulutus 4,4 l/100 km. *CO2-päästöt 114 g/km. Hintaan lisätään jälleenmyyjäkohtaiset toimituskulut. Kuvan auto erikoisvarustein.

#DontCrackUnderPressure

TAG Heuer
SWISS AVANT-GARDE SINCE 1860

MONACO CALIBRE 11 AUTOMATIC CHRONOGRAPH

Steve McQueen's legacy is timeless. More than an actor, more than a pilot, he became a legend. Like TAG Heuer, he defined himself beyond standards and never cracked under pressure.

70
sauna-
lehti

Henkisesti nuori Sauna-lehti

”S uomalainen saunakylpy on vaikutuksista rikas ja voimallinen, joka ei vain hetkeksi järkytä elimistömme toimintaa, tosin sopivalla tavalla ja tarkoituksenmukaisesti, vaan muuttaapa meidät henkisesti nuoriksi.”

Näin julisti ensimmäinen Sauna-lehti vuonna 1947.

Suomalaisessa mediassa 70. vuosikertaansa ehtinyt aikakauslehti ilmentää tärkeää asiaa: sitä luetaan ja arvostetaan. Jäsenlehti ei ole levikille itsestäänselvyys. Miksi yhteisön jäsen haluaisi saada ”etunaan” lehden, joka ei kiinnosta, hyödytä, viihdytä eikä tue yhteisön toiminnalle asetettuja tavoitteita?

Sauna-lehteä luetaan. Se ei ole Sauna-lehden itsekehu, vaan kiitos teille lukijat ja jäsenet.

Lehteä on tehty tiiviissä yhteistyössä sekä seuran toimielinten että jäsenten kanssa. Aina on ilo ottaa vastaan jäseniltä juttuehdotuksia, tekstiä tai kuvia. Melkein poikkeuksetta aiheet päätyvät myös lehteen.

Se onkin Sauna-lehden henki. Vaa- limme ja edistämme yhteistä saunakulttuuria, johon liittyy myös saunakokemusten jakaminen.

Vilkas vuorovaikutus pitää myös lehden sisällön vireänä ja monipuolisena, henkisesti nuorekkaana kuin saunakylpy konsanaan.

LEENA-KAISA SIMOLA
Päätoimittaja

Sauna-lehti sisältö 1/16

18

26
38

Sisällys

- 10 Uutiset
- 14 Saunaseuran johtokunta ja toimikunnat 2016
- 17 Nyt etsitään satavuotiaita saunoja
- 18 Ainolan 110-vuotias sauna vanhenee kauniisti
- 24 Paavon sauna
- 26 Yhteinen ilo perhesaunoissa
- 29 Pesu kruunaa saunomisen
- 32 Uusi keino saunan ilmanvaihtoon
- 34 Virolaiset saivat sauna-aapisen
- 36 Kolmen tyylin löylyt Kaliforniassa
- 38 Skotlannista löytyi pronssikautinen sauna
- 40 Saunaseuran uudet jäsenet
- 42 Kun saunaikävä iskee Japanissa
- 44 Suomalainen sauna ja sen myytit
- 46 ISA:n kuulumisia
- 49 Saunaseuran yhteystiedot
- 50 Hyvät saunatavat

Sauna-lehti 70. vuosikerta | www.sauna.fi | ISSN0357-6566

Julkaisija
Suomen Saunaseura ry
Vaskiniementie 10
00200 Helsinki
Tj Katariina Styrman
puh. 050 371 8178

Päätoimittaja
Leena-Kaisa Simola
Leka-Viestintä Oy
lehti@sauna.fi
gsm 0500 801 040

Visuaalisuus ja taitto
Klippi Design Management Oy
AD Yrjö Klippi ja Suvi Klippi

Painatus
Lönnberg Print & Promo
Painos 4 800 kpl

Toimitusneuvosto
Petteri Ormio, pj
Ben Grass
Tiina Kaskiario
Jarmo Lehtola
Hannu Saintula
Gina Sundgren
Lasse Viinikka

Ilmoitukset
Kristian Miettinen
gsm 0400 225 855
aurinia@kolumbus.fi

Sauna-lehti 2/2016
Ilmestyy kesäkuussa
Toimituksellinen aineisto 30.4.
(Huom! Juhla-lehden vuoksi
normaalia aikaisemmin)

Ilmoitustilan varaukset 17.5.
ja aineistot 25.5.
Osoitteen muutokset:
www.sauna.fi

Kannen kuva
Seppo Pukkila kuvasi Katja
Levannon ja Enni-tyttären perhe-
saunassa, juttu alkaen s. 26.

Kaikki toimituksellinen
aineisto tulee
Saunaseuran käyttöön
kaikilla oikeuksilla,
emme vastaa tilaamatta
lähetyistä aineistoista

LIVE THE LIFE RX

TUNNE VAIKUTUS. TEE VAIKUTUS. KOE USKOMATON UUSI LEXUS RX 450h HYBRID.

Kun haluat kokea parasta, astu Lexus-maailmaan, jossa täydellisyys on vasta lähtötaso*. Uusi hienostunut Lexus RX Hybrid yhdistää teräväksi veistetyin täysin uudenlaisen teknologiaan. Se yhdistää yli 300 hevosvoiman hybriditehon ja perinteisen käsityötaidon. Se yhdistää sinut ja aitiopaikan, jonka tarjoamaa yllälistä mukavuutta et ole aiemmin tuntenut missään. **Tutustu lisää LEXUS.FI/RX**

LEXUS
AMAZING IN MOTION

Malli	Kokonaishinta toim.kuluineen	EU-yhdistetty kulutus	CO ₂ -päästöt	Teho kW/hv	Vapaa autoetu	Käyttöetu
RX 450h Hybrid AWD -mallisto alkaen	84 734,53 €	5,3 l/100 km	122 g/km	230/313	1400 €/kk	1235 €/kk

*Suomen laajimpien autoalan Merkkien Merkki -asiakastytytyyisyysselvityksien 2007-2014 mukaan Lexusella on ollut jo kuutena vuotena autoon ja palveluun ylivoimaisesti tyytyväisimmät asiakkaat.

Myynti: Lexus Kaivoksela
Vanha Kaarelantie 31, Vantaa.
www.lexus.fi

Puheenjohtaja

Kuva: Rami Salle/Keksi

Katse vahvasti eteenpäin

Hyvä hallinto on huomaamatonta. Huonolla hallinnolla voidaan pilata kaikki muutkin asiat. Niinpä seuramme hallintoa on viime vuosina kehitetty voimakkaasti. Nyt se toimii järjestelmällisesti ja tehokkaasti kuten Saunaseuran kokoisessa yhdistyksessä pitääkin.

On aika katsoa pitemmälle eteenpäin. Mitä tavoitteita seuralla tulee olla ja mitä asioita ratkaistava, jotta seuran toiminta kehittyy toivottuun suuntaan? Seuran luottamuselimet ryhtyvät valmistelemaan pitkän aikavälin strategiaa.

Kaiken pohjana tulee olla seuran yleishyödyllisyyden ja jäsenten viihtyvyyden yhdistäminen toiminnassa. Vaskiniemen tontin vuokrasopimuksin perustuu seuran yleishyödyllisyyteen. Meidän on kyettävä osoittamaan myös seuraan kuulumattomille, että edistämme suomalaista saunakulttuuria.

Seurassa yhdistyvät yleishyödyllisyys ja viihtyvyys

Tänä vuonna ilmestyy Sauna-lehtemme 70. vuosikerta. Se on sinänsä saavutus suomalaisessa mediassa. Lehti on sekä tärkeä viestintäkanava jäsenille että oleellinen työkalu seuran yleishyödyllisen tarkoituksen toteuttamisessa.

Seuran tarkoituksenahan on suomalaisten saunaperinteiden vaaliminen, saunan tuntemuksen syventäminen ja saunomisen merkityksen korostaminen terveiden elämäntapojen ylläpitäjänä.

Ensi vuonna Suomi täyttää sata vuotta ja Suomen Saunaseura 80 vuotta. Iloksemme Saunaseuran hanke sadan satavuotiaan saunan etsimiseksi on otettu osaksi Suomi 100 -juhlavuoden ohjelmaa. Hankkeesta lisää s. 15.

Sekä Sauna-lehden että Saunaseuran juhlavuosina tuomme entistä vahvemmin esiin suomalaista saunakulttuuria eri näkökulmista. Tutkimme historiaa ja katsomme tulevaisuuteen. Toimimme yleishyödyllisen yhdistyksen tavoin: jäsenten eduksi ja saunakulttuurin edistämiseksi.

Aika ajoin kokeilemme myös uusia toimintatapoja kuten perhesaunaa. Kokeilut ovat kokeiluja ja kaikkien jäsenten mielipiteet niistä ovat arvokkaita. Vastaanotto on ollut ristiriitaista: osa on löytänyt uuden ja ilahduttavan saunaelämyksen, osa on kokenut seuran perinteiden rikkoutuvan. Kokeilun päätyttyä voimme yhdessä arvioida, onko joskus syytä tarjota tällaista mahdollisuutta vai ei ja miten se onnistuisi itse kunkin vakiintuneita saunatapoja häiritsemättä.

Tuomas M. S. Lehtonen

SAUNAMATKA LIETTUAAN 3.–5. KESÄKUUTA 2016

Lähde mukaan ainutlaatuiselle matkalle historialliseen Liettuaan.
Koe aidon liettualaisen perinnesaunan tuoksuvat löylyt ja vihtomaperinteet saunamajureineen, yrttivihtoineen, mineraali-suolaineen, meripihkoineen ja ikiaikaisine kylpemistraditioineen.

Matkan aikana tutustut myös UNESCO:n maailmanperintökohde Vilnan tärkeimpiin nähtävyyksiin, tarjolla on myös ekskursio Trakain keskiaikaiseen linnaan. Teet varmasti mielelläsi tuttavuutta myös Liettuan erinomaiseen olutkulttuuriin!

Mukaan mahtuu max 30 saunojaa ilmoittautumisjärjestyksessä. Matkan hinta on 480 € / hlö (+lennot) sisältäen majoituksen neljän tähden keskustahotellissa ja perinteiseen tyyliin rakennetussa saunakylässä aamiaisineen, perinneillallisen, kuljetukset ja kokeneen matkanjohtajan.

Matkan vetäjänä toimii yli 20 vuoden kokemuksella, kansainvälisestikin palkittu Timo Heinaro - Saunaseuran jäseniä hänkin. Matkan suunnittelusta ja järjestelyistä vastaa Seikkailu Oy, jonka osaamista ovat joukosta positiivisesti erottuvat yritystapahtumat, erikoismatkat ja tiimikoulutus sekä kannustaminen ja palkitseminen.

Tarkemmat yksityiskohdat löydät osoitteesta

www.seikkailu.fi/saunamatka

70sauna-lehti

Sauna-lehden 70. vuosikerta käynnistyi

Sauna-lehden ensimmäinen numero ilmestyi syyskesällä 1947.

Nyt on siis lehden juhluvuosi!

Tarkka lukija voi tosin olla eri mieltä
– lehtihän täyttää vasta ensi vuonna 70 vuotta.

Lehtien kohdalla ikä lasketaankin toisin kuin meillä ihmisillä.

Ihminen syntyy nollavuotiaana ja täyttää
yhden vuoden 12 kuukauden iässä.

Kun lehden ensimmäinen numero ilmestyy,
se aloittaa heti 1. vuosikerran.

Seurassa oli mietitty lehden perustamista jo pitkään.
Eteen tuli käytännön ongelmiaakin, kuten paperipula.

Kun ensimmäinen numero julkaistiin,
siinä lehteä perusteltiin mm. näin:

”...erikoisena edellytyksenä seuran tarkoituksen mukaiselle toiminnalle, samoin kuin seuran menestykselle yleensä, on oman, säännöllisesti ilmestyvän aikakausjulkaisun aikaansaaminen.”

Hyvin pohdittu perustelu pitää paikkansa vieläkin.

Tavataan messuilla!

Juhlan kunniaksi Saunaseura ja -lehti jalkautuvat suuren yleisön pariin Helsingin Messukeskuksen Kevätmessuille.

- Perjantai 8.4. klo 16-18 puhujalava
- OmaMökki -messujen yhteydessä oleva sauna-alan yrittäjien Lempisaunani -osasto
- halli numero 7, osasto 7e1

Useita lyhyitä asiantuntijoiden puheenvuoroja mm. saunakulttuurista, saunan rakentamisesta, sauna-aatteen levittämisestä ja Saunaseuran yleishyödyllisestä toiminnasta.

Tule kuuntelemaan ja kommentoimaan.

Tarkempi ohjelma verkkosivuilla huhtikuun alussa.

Sauna-lehti 2/16 varsinainen juhlanumero

Kesäkuussa ilmestyvä lehtemme on juhla-lava sekä sisällöltään, sivumäärältään että painokseltaan.

Sitä tullaan jakamaan esimerkiksi yleisissä saunoissa ja kesän tapahtumissa.

Juhlalehti on hyvä kanava myös ilmoittajille, joita palvelee Kristian Miettinen, gsm: 0400 225 855, sähköposti: aurinia@kolumbus.fi

Royal Ravintolat mukaan Hernesaaren saunaan

● Hernesaaren yleinen sauna, työnimeltään Löyly, valmistuu touko-kuussa. Saunan rakennuttajat Jasper Pääkkönen ja Antero Vartia ovat valinneet Royal Ravintolat operoimaan sauna- ja ravintolakokonaisuutta.

Löyly tulee palvelemaan asiakkaitaan viikon jokaisena päivänä vuoden ympäri. Sen odotetaan houkuttelevan vuodessa jopa 200 000 asiakasta meren äärelle saunomaan ja nauttimaan ravintolapalveluista sekä Suomen suurimmasta terassista.

Royal Ravintolat tulee avaamaan Löylyyn ravintolan, joka täyttää useiden eri kohderyhmien tarpeet. Keittiö tulee päivittäin palvelemaan asiakkaitaan aamiaisesta pitkään illalliseen. Uuden ravintolan konsepti hiotaan kevään aikana kuntoon. Sen tulee kuitenkin rakennuttajan mukaan palvella sekä sauna- että ravintolavieraita ja etenkin kesäisin myös Suomen suurimmalla terassilla viihtyviä asiakkaita.

Löylyn savusauna ja perinteinen kertalämmitteinen kiuas tulevat olemaan päivittäisessä käytössä ja kolmas, jatkuvalämmitteinen puusauna lämpenee ryhmille tilauksesta. ♦

Arkea ilahduttava Sompasauna on kulttuuriteko

● Helsingin Kalasatamassa toimiva Sompasauna osoittaa aitoa yhteisöllisyyttä ja omalaatua luovuutta, joka tekee arjesta ilahduttavampaa sekä asukkaille että matkailijoille. Muun muassa näillä perusteilla Sompasaunalle myönnettiin Helsingin kulttuuriteko -palkinto 2015.

Sompasaunaseura ry on ylläpitänyt jo viitisen vuotta kaikille avointa ja yleistä saunaa. Isompi Sompasauna on avoinna 24/7 keväästä syksyyn. Talvisin sitä lämmitetään joskus juhlapäivinä kuten itsenäisyyspäivänä. Pienempi, noin kolmen löylynottajan sauna on käytössä ympäri vuoden.

Sompasaunan toiminta perustuu

saunojen omaan aktiivisuuteen eli he itse lämmittävät saunan, hakevat veden ja pitävät paikat siisteinä.

– Saunoja on niin paljon, että homma toimii, vaikka kaikki eivät teekään jotain saunan hyväksi. Monet saunojat tykkäävät puuhailla odottaessaan saunan lämpiämistä ja silloin he sahaavat puita tai siivoilevat. Jotkut jopa tekevät oma-aloitteisesti pikkukorjauksia saunoihin havaitessaan puutteita, seuran aktiivit kertovat.

Kävijämääriä on mahdoton arvailla, mutta muutamia tuhansia vuosittain. Ikärakenne on 25–65 vuotta, miehiä hieman enemmän

kuin naisia, lapsiperheiden mukana lauteilla on ipanoitakin. Turisteja käy paljon: viime kesänä kävi saunoja 25 eri maasta.

– Sompasauna edustaa saunakulttuuria, suomalaista sisukkuutta sekä urbaania omatoimisuutta, kyvykkyyttä ja halua ottaa haltuun käyttämättömäksi jäänyttä kaupunkitilaa. Tämä halukkuus tekee Helsingistä paremman paikan asua ja elää, Helsingin Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan puheenjohtaja Jukka Relander toteaa.

Saunakulttuurin ylläpitäminen vaatii aatetta ja viitseliäisyyttä, mutta

myös taloudellisia resursseja. Sompasaunaseura ry on kiitollinen avustajilleen, mutta lisäksi olisi tarpeen! ♦

www.sompasauna.fi

Kenelle Löylynhenki-palkinto 2016?

● Saunaseura myöntää vuosittain Löylynhenki-palkinnon ansiokkaasti suomalaisen saunakulttuurin hyväksi tehdystä työstä henkilölle tai yhteisölle.

Kuka tai mikä ansaitsee seuraavan palkinnon? Kuka on tehnyt kunniaa suomalaiselle saunalle, hyödyntänyt, jalostanut tai innovoinut saunaa tai edistänyt saunakulttuurin tuntemusta joko Suomessa tai kansainvälisesti?

Lähetä Löylynhenki-ehdokkaasi perusteluineen 8.4.2016 mennessä osoitteella tj@sauna.fi tai kirjeitse Suomen Saunaseura, Vaskiniementie 10, 00200 Helsinki. Voit toista ehdotus palkitaan Saunaseuran lahjakortilla.

Palkinnon saajan päättää seuran johtokunta ja se julkistetaan kesäkuussa ennen Suomalaisen saunan päivää.

Edellisiä palkittuja ovat olleet mm. saunayrittäjä Kimmo Helistö, Yhdysvaltain silloinen Suomen suurlähettiläs Bruce Oreck ja Rajaportin sauna Tampereella.

Ensimmäinen Löylynhenki-palkinto myönnettiin vuonna 1988 silloisella nimellään "Vuoden saunoja". ♦

Saunayrittäjä Kimmo Helistö sai Löylynhenki-palkinnon 2015.

Asikkalan kulttuuriteko-palkinto LC Asikkalalle

● Lions Club Asikkala sai kunnan kulttuuriteko-palkinnon 2015 tunnustuksena kotiseutu- ja saunakulttuurin hyväksi tehdystä työstä.

Palkinnon perusteluissa todetaan muun muassa näin:

"LC Asikkala on herättänyt tärkeän paikallisen perinteen, Anianpellon markkinat, henkiin ja on järjestänyt markkinoita vuodesta 1970 alkaen vuosittain. Lisäksi vireä yhteisö on merkittävästi tutkinut, edistänyt ja kartoittanut paikallista saunakulttuuria."

Päijännetalossa oli viime kesänä "Saunasta saunomiseen"-näyttely, jonka järjestäjänä Asikkalan kunnan ja Suomen Saunaseuran kanssa oli LC Asikkala. Aiheen ympärillä järjestettiin paljon erilaisia tapahtumia, luentoja ja tietoisuuksia.

Näyttelyssä esiteltiin esim. Asikkalan savusaunoja, matkailusaunoja, kyläsaunoja, siirtokarjalaissaunoja ja veneilysaunoja. Paikallisen saunanäyttelyn sisältö oli kokonaisuudessaan LC Asikkalan käsialaa." ♦

Avustusta saunakulttuurin ja -tutkimuksen hyväksi

● Saunaseura voi myöntää avustuksia saunakulttuurin edistämiseen ja saunatutkimukseen esimerkiksi saunomiseen liittyvien tapahtumien ja kurssien tukemiseen. Avustuksia ei myönnetä jatkuvaan tai jokavuotiseen toimintaan. Vuositain jaetaan johtokunnan päättämä summa. Avustuksia myönnetään hakemusten perusteella ja niistä päättää seuran johtokunta tutkimus- ja kulttuuritoimikunnan esityksestä.

Hakemuksia käsitellään kahdesti vuodessa. Ne toimitetaan sähköpostilla tj@sauna.fi.

Hakemuksesta on käytävä ilmi, mihin avustusta

haetaan, miten avustus edistää hankkeen toteutumista ja saunakulttuuria, hankkeen aikataulu, kustannusarvio, johon on merkittävä myös muut mahdolliset rahoittajat, selvitys mahdollisista palkkioista sekä haettava avustussumma.

Hanke ei saa olla ristiriidassa Saunaseuran sääntöjen tai periaatteiden kanssa. Avustuksen saajan on tehtävä seuralle raportti avustuksen käyttämisestä ja projektin toteutumisesta.

Saunaseuralla on oikeus kertoa projektista omassa viestinnässään, kuten Sauna-lehdessä ja muissa julkaisuissa. Lisätietoja löytyy kotisivuiltamme. ♦

Saunatalolla reilut 38 000 kävijää viime vuonna

● Saunatalon löylyistä ja kahvilan antimista nautti viime vuonna noin 1 300 kävijää enemmän kuin vuonna 2014. Kävijämäärän nousu oli prosenteissa vajaat neljä. Kävijöitä oli kaikkiaan 38 135, edellisenä vuonna 36 779.

Keskimäärin saunoja kävi päivässä 151, mikä on kahdeksan enemmän kuin edellisenä vuonna.

Uusi Ilmatar-sauna on tuonut lisää tilaa eli lauteilla ei ole juuri koskaan tungosta. Sen sijaan kahvila ja parkkipaikka ovat ajoittain hyvinkin täynnä.

Saunapäiviä oli 253 vuonna 2015 ja 258 edellisenä vuonna. Ero selittyy viime vuoden pidemmällä kesätauolla.

– Hienoa, että kiinnostusta saunomiseen riittää. Tämä tarkoittaa toisaalta myös sitä, että on todella tärkeää pitää huolta Saunatalon tilojen hyvästä kunnosta, toiminnanjohtaja Katariina Styrman toteaa. ❖

Siivousalan yrittäjä – Saunaseuralla työtä tarjolla

● Suomen Saunaseuran pitkäaikainen ja pidetty siivousyrittäjä lopettaa tämän vuoden loppupuolella siirtyen hyvin ansaitulle eläkkeelle.

Tästä johtuen Saunaseura etsii uutta siivousyrittäjää Vaskiniemen Saunatalolle.

Saunatalon siivoukseen kuuluvat saunapäivinä tilojen siivous ennen talon aukeamista, pyyhkeistä huolehtiminen sekä muita asiaan liittyviä tehtäviä.

Saunaseuran mukavassa työyhteisössä on tilaa sitoutuneelle, palveluhenkiselle ja ammattitaitoiselle siivousalan yrittäjälle.

Oletko Sinä ehkä sellainen tai tiedätkö tehtävään hyvin sopivan henkilön?

Ota yhteyttä Seuran toiminnanjohtajaan sähköpostitse tj@sauna.fi maaliskuun aikana, niin saat tarkemman tarjouspyynnön. ❖

www.sauna.fi uudistui

● Saunaseuran verkkosivuilla on uusi ilme. Tutut vanhat asiat ja uusimmat saunauutiset löytää nyt entistä helpommin. Sivujen selkeyttä ja käytettävyyttä on pyritty parantamaan. Käy tutustumassa ja anna palautetta. ❖

Oletko syntynyt saunassa

– kerro muistosi!

● “Saunassa syntyneet” on saksalaisen professorin Alexander Lembken työnimi hänen uudelle projektilleen, jolla hän jatkaa monivuotista työskentelyään suomalaisen saunakulttuurin parissa. Vuodesta 2007 lähtien Lembke on järjestänyt saunaiheisiä näyttelyitä, toteuttanut kaksi dokumenttielokuvaa sekä kirjan intensiivisessä yhteistyössä Goethe-Institutin, Suomen Saunaseuran ja Kansainvälisen saunaseuran kanssa.

Lembke haluaa jatkaa työtään ja löytää saunassa viime vuosisadalla syntyneitä suomalaisia ja heidän tarinoitaan. Lembkeä kiinnostaa varsinkin saunan kulttuurinen arvo ja status Suomessa, mutta myös suomalaisessa saunakulttuurissa viime vuosikymmeninä tapahtu-

neet muutokset. Minkälainen rooli saunalla on ollut saunassa syntyneiden elämässä? Millaisia ovat heidän saunamuistonsa? Millaisia tunteita omaan synnyinsaunaan liittyy?

Lembke aikoo tehdä Suomeen useampia matkoja, käydä tapaa-massa saunassa syntyneitä ja tutustua heidän synnyinsaunoihinsa, mikäli ne ovat edelleen pystyssä. Tulokset on tarkoitus julkaista kirjana, näyttelynä ja siihen liittyvässä julkaisussa sekä saunassa syntyneitä käsittelevänä episodielokuvana.

Suomessa syntyi lapsia saunassa ainakin vielä 1930-luvulla.

Näiden viimeisten saunassa syntyneiden kuoltua on kadotettu osa kulttuurista ja yhteiskunnallista muistitietoa. ❖

Ilmoittautuminen

- Jos olet syntynyt saunassa ja haluat mukaan projektiin, ilmoittaudu sähköpostilla osoitteeseen marjukka.makela@helsinki.goethe.org.
- Jos tiedät henkilön, joka tähän sopisi, mutta ei esimerkiksi käytä sähköpostia, kysy häneltä lupa tehdä ilmoitus hänen puolestaan.
- Ilmoittautumisessa tulee näkyä nimi, yhteystiedot, ikä ja syntymäpaikkakunta sekä tieto siitä, onko synnyinsauna vielä olemassa ja voiko sitä kuvata.

Ekberg Catering tekee jokaisesta tilaisuudesta erityisen

Me Ekbergillä hemmottelemme asiakkaita työksemme. Oli kyseessä yksityiset juhlat tai yritystilaisuus, pienelle tai isolle porukalle, rennosti tai juhlavasti – me teemme jokaisesta tilaisuudesta erityisen.

Vuosikymmenten kokemuksella ja modernilla otteella järjestämme kaiken tarjoilua ja juhlatilaa myöten juuri niin kuin haluat, budjettisi ja toiveittesi mukaan. Sinä olet meille tärkeä. Keskity siis nauttimaan tilaisuudestasi, jätä järjestelyt meille.

Ekberg
1852

Ota yhteyttä: catering@ekberg.fi | puh. 09 6811 860 | www.ekberg.fi

Johtokunnan uudet jäsenet esittäytyvät

Sauna-lehti on parin viime vuoden aikana kysynyt johtokunnan jäseniltä keskeisiä Saunaseuraan ja johtokunnan työskentelyyn liittyviä kysymyksiä. Ne ovat kaikille samat, joten lukijoiden on helppo verrata eri vastauksia.

Tässä tämän vuoden alusta johtokuntaan tulneiden jäsenten vastaukset.

Kysymykset:

1. Milloin ja miksi liityit Saunaseuraan?

2. Miten Saunaseura on vastannut odotuksiasi?

3. Mikä on mielestäsi Sauna-seuran tärkein tehtävä?

4. Miten johtokunta voi parhaiten edistää seuran toimintaa?

5. Mitä Sinä voit ja haluat tehdä johtokunnan jäsenenä seuran hyväksi?

6. Mikä mielestäsi on jäsenistön rooli tässä asiassa?

7. Mitä muuta haluaisit sanoa Saunaseuran jäsenille ja suomalaisen saunan ystäville?

Antti Lavonen

”Toiminnan edistettävä yleishyödyllisyyttä”

1 **VUONNA 2013.** Sitä ennen olin käynyt Saunaseuralla usein vieraana. Saunatalon rauhallinen ja arjesta vapaannuttava tunnelma on mielestäni vertaansa vailla.

2 **ERINOMAISESTI** – Saunatalolle on päästävä viikoittain. Sauna-lehteä tulee myös luettua ahkerasti.

3 **SUOMALAISTEN** saunaperinteiden vaaliminen, saunatuntemuksen edistäminen ja saunomisen korostaminen osana terveitä elämäntapoja. Saunaseuran nimissä harjoitetun toiminnan tulee tukea ja edistää tätä yleishyödyllistä tarkoitusta, joka toki on laveasti määritelty ja jättää sijaa kunkin seuralaisen henkilökohtaisille painotuksille.

Saunaseura on myös arvostettu asiantuntijataho, jota sopisi hyödyntää esimerkiksi suomalaisten saunavalmistajien vientiponnisteluissa.

Konkreettisimmillaan Saunaseura toki toteuttaa tarkoitustaan ylläpitämällä Saunataloa ja sen toimintaa, mutta pelkästä kylpylaitoksesta ei Saunaseurassa suinkaan ole kysymys.

4 **JOHTOKUNTA** hoitaa seuran asioita ja taloutta sekä johtaa toimintaa

– kuunnellen herkillä korvalla koko jäsenistön toiveita ja mielipiteitä ja niistä keskustellen. Johtokunnan työtä tukevat ja valmistelevat toimikunnat, joiden työskentelyä johtokunnan jäsenet ohjaavat. Hyvässä johtokunnassa useiden alojen osaajat tarjoavat ammattitaitonsa ja kokemuksensa seuran käyttöön, diversiteetti kaikissa ulottuvuuksissaan on erittäin tärkeää johtokuntatyöskentelyn kannalta.

5 **SUHTAUDUN** luottamustehtävääni samalla sekä tarmokkaasti että nöyrästi. Haluan antaa sekä juridiikan että talousasioiden osaamiseni seuran ja johtokunnan käyttöön. Vedän taloustoimikuntaa, jossa työskenteleminen asiantuntevan, taitavan ja hyvän porukan kanssa. Vaskiniemen tonttia koskeva maanvuokrasopimus tulee lähivuosina uusia kaupungin kanssa ja asian valmistelussa ja sitä koskevissa neuvotteluissa voin juristitautustallani olla avuksi.

6 **SAUNASEURAN** jäsenyydestä saa ja sopii olla terveellä tavalla ylpeä. Seuran etu on, että jäsenyys on yleisesti arvostettu ja tavoiteltu. Samalla kyseessä on kunnia- ja luottamustehtävä – seuran jäsenen on hyvä edistää kohteliaita ja muut huomioivia saunatapoja. Unohdetaan arjen kiireet lauteilla, ollaan yhteisöllisiä ja esimerkiksi käydään saunakeskusteluja, joihin kaikki voivat halutessaan osallistua. Pyritään mm. tuomalla vieraitamme Vaskiniemeen jakamaan meille kertynyttä saunatietoisuutta sortumatta kuitenkaan ryppyotsaisuuteen!

Leppeitä löylyjä!

- Valmet Oyj, Senior Legal Counsel
- 35 v, seurustelee
- harrastukset urheilu (erityisesti hiihto ja soutu), klubitoiminta

Hannu Saintula

”Ollaan avoimia ja aktiiveja”

1 **OLEN** harrastanut saunomista 90-luvun alusta, aluksi suvun eri saunakohteissa. Aktiivisempi suhtautuminen saunomiseen alkoi 2000-luvulla, kun aloitin saunomisen pääkaupunkiseudun eri yleisissä saunoissa. Liityin Suomen Saunaseuraan vuonna 2007 ja pyrin saunomaan seuran saunatalolla 2-3 kertaa viikossa aina kun se on mahdollista.

2 **SEURAN** fasilitetit ovat vertaansa vailla oleva kokonaisuus, saunat tarjoavat mahdollisuuden nauttia saunomisesta kaikilla eri tasoilla sekä lisäksi vielä avantouinnin mahdollisuus talvisin – kaikki muut oheispalvelut ovat laadukkaita ja koko henkilökunta ammattimaista ja yhteisöllistä.

3 **SEURAN** päätehtävät ovat hyvin monimuotoisia ja on tärkeää huomioida jäsenistömme erilaiset toiveet saunakulttuurin edistäjänä ja ylläpitäjänä. Hallituksen jäsenten tulee suhtautua avoimesti ja aktiivisesti kaikkien saunomiseen liittyvään kansalliseen ja kansainväliseen toimintaan.

4 **HENKILÖKOHTAISESTI** haluan tuoda oman vahvan kokemukseni yhdistystoiminnasta sekä erilaisista saunomiskulttuureista jäsenistön käyttöön. Toivon kohtaamisia sauna-

talon lauteilla ja kuuntelen ”herkillä korvalla” viestejä kaikilta seuran jäseniltä.

5 **TYÖTEHTÄVÄNI** liikuttavat minua globaalisti – näissä kohteissa pyrin bongaamaan aina vähintään yhden saunakohteen. Viimeisin eksoottinen kohde oli Pekingin lentokenttähotelli Hilton, mistä löytyi melko laadukas ”suomalainen sauna” oheispalveluineen.

6 **SUOMALAINEN** sauna on brändi, jota meidän kaikkien saunaseuralaisten tulee ylpeänä vaalia!

- asiantuntijatehtävät ja mentorointi eri urheilulajeissa – erityisesti jääkiekko, kevään 2016 tärkeimpänä haasteena poikien alle 18-vuotiaiden MM-kisat Grand Forksissa/USA
- 58-vuotias, vaimo Kirsti
- harrastuksina saunominen/tutustuminen uusiin saunakohteisiin ja golfpallon kesyttäminen

Antti Säiläkiivi

”Selvitetään, päätetään ja tehdään”

1 **LIITYIN** Saunaseuraan 2008. Saunaseura merkitsee minulle yhtäältä tärkeää yhteisöä, jossa voin ottaa pienen hetken irtautumisen arkikiireistä

ja toisaalta, laajemmin, kulttuurillisesti tärkeää instituutiota, jonka työ on tärkeää.

2 **SAUNASEURA** on vastannut odotuksiani kaikilta osin. Voisi sanoa, että merkittävästi ne ylittänytkin. Toiminnan laajuus ja seuran merkitys ei ollut tiedossa silloin, kun hain jäseneksi. Rehellisesti sanottuna, ensikipinän (sallittakoon, vaikka meillä savusanoja silloin tällöin kyteeikin) seuraan antoi nimenomaisesti saunatalo ja makoisat löylyt.

Vasta pikkuhiljaa seuraan liittymisen jälkeen on toiminnan laajuus alkanut valkenemaan.

3 **SAUNASEURAN** työ on tärkeää koko suomalaisen saunakulttuurin ja tutkimuksen kannalta. Jos lukuisista tehtävistä pitää valita, nostan saunakulttuurin ja suomalaisen saunaperinteen vaalimisen sellaiseksi.

4 **JÄRJESTÖTOIMINNASSA** minulla on, suurimmaksi osaksi koulutuksesta ja työkokemuksestani johtuen, analyyttinen, kyselevä ja jämäpti ote. Asioita ei pidä hautoa ikuisuuksia, vaan selvitetään, kysytään, suunnitellaan saadun informaation perusteella ja sitten päätetään ja tehdään. Mutta tehdään ”by the book”.

5 **HALUAN** osallistua ja olla omalta osaltani kehittämässä Saunaseuran toimintaa yhdistyksen hallituksessa aktiivisella otteella ”asioiden hoitajana ja ajajana”. Tässä tehtävässä jatkan jo hyvin aloitettua työtä hallinnon ja yhdistyskulttuurin kehittämisessä, erityisesti jäsenistön, hallituksen, toiminnanjohtajan ja muiden sidosryhmien välisen kommunikaation ja kanssakäymisen osalta.

6 **JÄSENISTÖN** rooli on erittäin tärkeä: kommunikaation tulee olla molemmin suuntaista. Seuramme muodostuu jäsenistöstä. Ja voisin todeta, että ilahduttavan aktiivisista

sellaisista. On aivan oikein, että kokouksissa käydään vilkasta keskustelua ja niiden välilläkin seuran toimihenkilöt saavat paljon hyviä kehitysideoita ja muitakin ajatuksia seuran toimintaan liittyen

7 **VAIKKA** suomalainen sauna ja siihen liittyvä kulttuuri ovatkin meidän yhteinen nimittäjämme, muistammehan että subjektiivisina tunteuksina ne tarkoittavat meille kaikille väistämättä ainakin osittain eri asioita. Yhden seikan luulin kuitenkin olevan kaikille yhteinen nimittäjä, ja se on saunan rentouttava vaikutus. Pidetään siis pää kyl-

mänä ja kivet kuumina.

- asianajaja, osakkaana Asianajotoimisto Hammarström Puhakka Partners Oy:llä erikoisalana yritysjärjestelyt ja yhtiöoikeudelliset kysymykset
- syntymäpaikka Pori, kotikaupunki Espoo, 38-vuotias
- lääkäripuoliso ja yhteensä neljä lasta (kaksi "omaa" ja toiset kaksi muutoin rakkaita)
- Saunaseuran lisäksi harrastuksina liikunta eri muodoissaan, erityisesti juoksu, vapaalasku ja muu alpeilla touhuaminen, pyöräily ja uinti (muutama triathlon-kisa harrastajasarjassa joka kesä) sekä musiikkitalaisuudet oopperasta Tavastialle. ❖

Saunaseuran johtokunta ja toimikunnat 2016

Johtokunta

- Tuomas Lehtonen, pj
- Jussi Niemelä, varapj
- Mikko Fritze
- Antti Lavonen
- Jarmo Lehtola
- Katri Makkonen
- Petteri Ormio
- Hannu Saintula
- Gina Sundgrén
- Antti Säiläkivi

Kunnossapitotoimikunta

- Gina Sundgrén, pj
- Juhani Katainen
- Harri Kontio
- Ari-Pekka Paavola
- Risto Pitkänen
- Matti Soivio
- Tuulikki Terho

Sauna-lehden toimitusneuvosto

- Petteri Ormio, pj
- Ben Grass
- Tiina Kaskiaro
- Jarmo Lehtola
- Hannu Saintula
- Gina Sundgren
- Lasse Viinikka

Taloustoimikunta

- Antti Lavonen, pj
- Olli Haltia
- Alexander Holst
- Jussi Niemelä
- Ritva Ohmeroluoma
- Marjo-Reetta Pajari

Tutkimus- ja kulttuuritoimikunta

- Tuomas Lehtonen, pj
- Risto Elomaa
- Mikko Fritze
- Risto Luukkonen
- Kimmo Raitio
- Lasse Viinikka

Viestintätoimikunta

- Katri Makkonen, pj
- Juha Andelin
- Tiina Kaskiaro
- Saara Manninen
- Samuel Sorainen
- Minna Säpyskä-Nordberg
- Antti Säiläkivi
- Tommi Ullgrén

Nyt etsitään satavuotiaita saunoja!

Ensi vuonna Suomi täyttää 100 vuotta ja Suomen Saunaseura 80 vuotta. Seuran toiminnan tavoitteenahan on vaalia suomalaista saunaperinnettä.

Juhlavuoden kunniaksi ja tavoitetta toteuttaakseen seura kerää tietoja saunoista, jotka ovat olleet jatkuvassa käytössä vähintään vuodesta 1917 lähtien eli koko Suomen itsenäisyyden ajan.

Hanke on osa Suomi 100 -juhlavuoden ohjelmaa.

Keräyksen tulokset julkistetaan vuoden 2017 alkupuolella osana itsenäisyyspäivän juhlatapahtumia. Syntyvä aineisto muodostaa arvokkaan materiaalin suomalaisen saunan historian ja saunakulttuurin tutkijoille. Sen uskotaan kiinnostavan myös mediaa.

Jos käytössäsi tai tiedossasi on yli satavuotias sauna, lähetä sen tiedot Saunaseuralle, niin sauna tulee kirjatuksi satavuotiaiden saunojen luetteloon. Saunoja koskevia tietoja käytetään ensi sijassa Suomen Saunaseuran hankkeisiin ja Suomi 100 -projektiin liittyviin tapahtumiin. Tiedot tulevat tutkijoiden käyttöön ja niitä voidaan luovuttaa myös esim. medialle saunaa koskevia kirjoituksia varten.

Kerätyt tiedot säilytetään Suomen Saunaseuran hallussa,

mutta seura varaa oikeuden siirtää ne johonkin kansalliseen kulttuuriarkistoon.

Mikäli et pääse täyttämään lomaketta, lähetä tiedot kirjespostina Saunaseuralle osoitteeseen Vaskiniementie 10, 00200 Helsinki, kuoreen viite "Satavuotiaat saunat".

Ilmoita saunasta www.sauna.fi -sivustolla olevalla lomakkeella. Siinä kysytään:

- saunan sijainti (osoite mahdollisimman tarkasti)
- saunan rakentamisvuosi ja selvitys siitä, mihin tieto rakentamisvuodesta perustuu
- milloin saunassa on viimeksi kylvetty (kaksi viimeisintä kylpykertaa noin kuukauden tarkkuudella) tai se on ollut muussa aktiivisessa käytössä
- lyhyt kuvaus (korkeintaan sata sanaa) saunan käytöstä sen elinkaaren ajalta (kylpykäyttö yhden perheen tai yhteisenä saunana, käyttö synnytyksiin, muu käyttö esim. pellavien valmistus, lihan palvaus yms.)
- saunan rakenne mahdollisuuksien mukaan (rakennusmateriaali, ulkomitat, mitä tiloja saunassa on, kiuastyypit)

Laita mukaan kuvia saunasta mahdollisuuksien mukaan.

Kerro myös muita mahdollisia mielenkiintoisia tietoja, kuten kuka on saunan suunnitellut ja rakentanut, liittykö saunaan joko todellisia tai kuviteltuja tapahtumia koskevia tarinoita tai tunnettaanko tässä saunassa syntyneitä henkilöitä.

Kiitos, kun olet mukana tallentamassa arvokasta saunakulttuuria!

Teksti ja kuvat: Simo Freese
Mittauspiirustukset: Arkkitehtitoimisto
Petri ja Severi Blomstedt 1986

*Puutarhan laidassa on soma,
maalaamaton pieni talo. Se on
Ainolan sauna. Kun sitten astuu
kuistilta saunakamariin, on lattialla
valkoiset matot ja ikkunan edessä
valkoiset verhot. Runollinen on
Ainolan sauna!*

*Kotiliesi 1925 joulunumero,
"Jean Sibeliuksen koti "Ainola" "*

Ainola

*Detta hem är, som Du vet,
en nödvändighet
för min konst.*

*Jean Sibelius kirjeessään ystävälleen
Axel Carpelanille 3.6.1904.*

Sibeliuksen perheen elämä muuttui ratkaisevasti, kun he 1904 muuttivat ensimmäiseen itse omistamaansa kotiin, pois pääkaupungista Järvenpään Ainolaan. Tuohon aikaan Järvenpää ei ollut edes kylä, oikeastaan vain rautatieasema. Oman kodin rakentaminen sai kansainvälisen maineensa kynnyksellä olevan ja neljättäkymmenettä ikävuottaan lähentyvän Jannen rajoittamaan juomistaan, joka oli jälleen kerran ylittänyt kohtuuden rajat.

Tuusulanjärvelle oli vuosisadan kynnyksellä syntynyt taiteilijayhdyskunta, jonka jäseneksi Sibeliuksetkin nyt liittyivät. Myös Ainon veli Eero Järnefelt perheineen oli muuttanut sinne.

Oman kodin hankinta oli uhkayritys, sillä kesällä 1903 Sibeliuksen varmat tulot olivat vain kahdeksasosa hänen veloistaan. Tontti oli kallis, eikä se ollut rantatontti, mutta kauppahintaan kuului oikeus venerantaan ja uimapaikkaan.

Jean Sibelius saunan kaivon edustalla ennen vuotta 1935. Kuva: Sibelius-museo.

Arkkitehti Lars Sonckin piirtämä Ainolan päärakennus valmistui 1904, tosin aluksi vain alakerta saatiin asutamaan kuntoon. Rakennuksessa ei ollut kylpytiloja eikä juoksevaa vettä. Arkisen elämän kannalta välttämätön erillinen sauna nousi pihapiiriin seuraavana kesänä 1905.

Uusi sauna

*Saunaa rakennan.
Sano Laineelle!
Vetäkööt tukkia!
Tulen kohta kotia;
ehken menekään
Englantiin.*

*Jean Sibeliuksen kirje Ainolle
Berliinistä 18.2.1905.*

Saunan rakennuspaikaksi valikoitui tontin tasainen osa Lars Sonckin piirtämän päärakennuksen eteläpuolella. Saunasta ei ole säilynyt alkuperäisiä piirustuksia tai luonnoksia. Toisin kuin asuinrakennuksen suunnitteluun, saunaan ei haluttu ammatilaisen apua – tai kenties siihen ei ollut varaa. Saunan piirsi Aino itse. Rakentaja oli paikallinen Rikard Laine

kirvesmiehineen, päärakennuksen tapaan.

Syntyi vaatimaton mutta viehättävä rakennus, jonka peruspiirteet ovat tänäkin päivänä nähtävissä. Lama-salvosrakenteena tehdyn hirsirungon ulkomitat ovat 7 x 6 m.

Taloa suojaa harjakatto, jonka alla on kylmä avoullakko. Rakennuksen keskellä harjalinjassa on punatiilestä muurattu savupiippu, johon liittyy kolme tulisijaa: saunan peltikuorinen kiuas, pesuhuoneen pata sekä pukuhuoneen pönttöuuni. Pukuhuoneessa on lisäksi alkovi ammeelle.

Eteläpäädyn alta löytyy pieni kellaritila, jonne kuljetaan sokkelissa olevan matalan oven kautta. Rakennusrungon ulkopuolella itäisivulla on kattamaton ulkokuisti, toisella pitkällä sivulla vinttikaivo ja sen pesuhuoneeseen yhdistävä vesiränni. Talossa on kaksi ulko-ovea (sekä kellarin ovi) ja kuusi sisään-ulos-aukeavaa pieniruutuista ikkunaa. Rakennusmateriaali on pääosin puuta, lukuun ottamatta tulisijoja ja (nykyisin) maanvaraista betonialapohjaa. Alun perin vesikatto-kin oli puinen pärekatto, mutta 1935 se peitettiin savitiilillä.

Suhteiltaan harkitun ja eleettömän rakennuksen erikoisuuksiin kuuluu

Ainon suunnittelema kekseliäs vesi-huoltojärjestelmä. Viereisestä vinttikaivosta nostettu vesi valuu kaltevaan kouruun, joka johtaa suoraan saunan pesuhuoneeseen. Nurkassa olevan padan yläpuolelta on edelleen kouru viereisessä huoneessa olevaan kylpyammeeseen. Amme oli Sibeliuksen mielipaikka. Sen yläpuolella riippuu Sauna-ILO -merkinen suihkuämpäri, jonka pohjassa olevasta kahvasta vetämällä kylpijä saattoi ottaa suihkun.

Vanhat saunamme muistuttavat yleensä suuresti toisiaan askeettisuudessaan, materiaaleiltaan ja mitoiltaan. Variaatioita löytyy mm. tulisijojen muotoilussa ja palokaasujen poistavälineissä, aputilojen järjestelyissä jne., ja tekijän käden jälki näkyy usein yksityiskohdissa, esimerkiksi profiloinnin taiteena. Näin Ainolassakin. Saunan arkkitehtuuri noudattaa tyyppillistä vuosisadan alkupuolen rakentamistapaa ja kansanrakentamisen vakiintuneita ja koeteltuja ratkaisuja ilman akateemisia hienouksia, kuitenkin sovitettuna herrasväen maaseutuasumuksen pihapiiriin. Ikkunoiden vuorilautojen hento jugend-muotoilu kertoo Ainon tyyliä. Kenties sillä, että hän oli käynyt nuoruudessaan veistokoulua, oppien siellä myös

Saunan lauteet ovat yhtä selkeälinjaiset kuin itse rakennuskin. Amme oli Sibeliuksen mielipaikka. Sen yläpuolella riippuu Sauna-ILO -merkinen suihkuämpäri, jonka pohjassa olevasta kahvasta vetämällä kylpijä saattoi ottaa suihkun. Punatiilestä muurattuun savupiippuun liittyy kolme tulisijaa: saunan peltikuorinen kiuas, pesuhuoneen pata sekä pukuhuoneen pönttöuuni.

piirtämistä ja ornamentiikkaa oli vaikutuksensa suunnitteluun, kuten oli ollut päärakennuksenkin detaljeihin ja kalustukseen.

Esikuvia

Ideaan omasta asumuksesta maaseudulla vaikuttivat aikakauden kansallisromanttiset virtaukset, kansanrunouden löytäminen, Karjala-retkikunnat ja suomen kielen tärkeyden tiedostaminen (aatelissukua oleva Aino halusi käyttää perheen kotikielenä suomea).

Englannissa syntyi ns. Arts and crafts -liike, jonka suunnitteluperiaatteet pohjautuivat mm. John Ruskinin ajatuksiin yksinkertaisesta kauneudesta ja käsityön merkityksestä kodeissa ja puutarhoissa. Arkkitehtuuri-ideaalini sisältyi kokonaistaideteoksen ajatus. Arkkitehtuurin ja luonnon suhteisiin ja materiaalien alkuperäisyyteen kiinnitettiin erityisesti huomiota. Kansallisromanttinen innostus ilmeni suomalaisten taiteilijoiden 1890-luvun Kalevala-aiheisina töinä, Sibeliuksellakin mm. Kullervo ja Lemminkäinen -teoksina.

Halusiko Aino Sibelius tietoisesti luoda oman versionsa suomalaiskansalliseksi väitetystä rakennustyyppistä? Tuskin. Hänelle sauna oli ennen muuta

hyötyrakennus, peseytymisen ja pyykäyksen tukikohta, joka rakennettiin pihapiiriin samoin käytännöllisin kriteerein kuin talli, käymälä ja kasvihuonekin.

Saunan mieleenpainuvien rakennusosa, veistoksellinen vinttikaivo vesikouruineen, oli ennen muuta Ainon kehittämä funktionaalinen ratkaisu, ei taidehistoriallinen tai kansatieteellinen viittaus tai laina, olkoonkin että se valmistuessaan varmasti tuotti suunnittelijalleen taiteellistakin mielihyvää.

”Aitojen” kansansaunojen sijasta todennäköisempi esikuva Ainolan saunalle olivat muut Tuusulanjärven taiteilijayhteisön saunat naapurissa Suvirannassa ja hieman etäämpänä Halosenniemessä. Molemmat olivat jo olemassa, kun Ainolaa ryhdyttiin rakentamaan.

Sibelius ja sauna

*Badstugan skall vi börja bygga.
Det är bara det att om de då börja
hugga hela sommaren så får
jag ej arbeta och till hösten skall
jag ha en stor konsert
i Berlin! Men å andra sidan
är det ytterst viktigt
att vi få bada i sommar!*

*Jean Sibeliuksen kirje Ainolle
Berliinistä 4.2.1905*

Sibelius oli ihmisenä yhtä epäsovinainen kuin säveltäjänä. Huolimatta 1920-luvun puoliväliin jatkuneista taloudellisista vaikeuksista ja terveyshuolista, Sibelius osasi nauttia elämästä.

Hän oli herkkusuu, joka ulkomailla söi ostereita, kun taas kotimaassa suurinta herkkua olivat metsälinnut ja kala. Elämän nautintoihin kuuluivat myös samppanja, hyvä sikari sekä musiikin lisäksi muut taiteet. Mutta oli Sibeliuksen luonteessa mustatkin puolensa. Jo nuoresta voimakkaana ilmennyt alkoholinhimo johti ajoittain kausiin, jolloin työnteosta ei tullut mitään ja perhe-elämä järkkyy.

Sibelius oli siis nautiskelija, jolle myös kylpeminen oli tärkeä hyvän elämän tekijä. Hän saattoi kylpeä tunteita. Sibeliuksen varsinaisista löylyhaluista ei ole tietoa, toisin kuin Ainon veljen Eero Järnefeltin tapauksessa, joka oli kova löylihiminen ja saunoi innokkaasti savusaunassaan ajan kulttuuriälymyyden kanssa.

Sibeliusten tyttärenpojan Severi Blomstedtin mukaan Aino ei ollut saunaihminen, mutta herrat Janne ja Eero saunoivat mieluusti yhdessä.

Myös Ainolan palvelusväki pääsi osalliseksi saunomisesta. Sibelius pohti usein maailmanmenoa renkinsä Heikki Sormusen kanssa.

Saunan jälkeen istuttiin samo-vaarin äärellä ja juotiin teetä venäläisittäin hillon kera.

Myös Ainolan palvelusväki pääsi osalliseksi saunomisesta. Sibelius pohti usein maailmanmenoa renkinsä Heikki Sormusen kanssa. Saunaillat venyivät pitkiksi, kun Sibelius istui ammeessaan ja Sormunen lisäsi tasaisin välein ammeeseen kuumaa vettä. Viimeisinä kylpivät lastenhoitaja ja emäntä Helmi Vainikainen sekä sisäkkö Aino Kari. Vielä vanhainkodissa Helmi Vainikainen muisteli, kuinka heitä varten oli saunakamarin pöydälle katettu aina kaksi lasia sherryä.

Sodan jälkeen Sibelius ei kylpenyt enää saunalla, vaan päärakennuksen yläkerrassa paljussa, johon sisäkkö kantoi veden.

Saunan myöhempiä vaiheita

Jatkosodan pommituksista muistan, että olimme kerran saunassa suojassa ja näimme taivaan yöllä räjähdyksistä valkoisena pitkän matkaa Helsinkiin päin.

Kaupungissa asuneena pyysin, että laitetaan verhot ikkunan eteen. Mummi sanoi jotain hyväksyvää.

Juhana Blomstedt, Sibeliusten tyttärenpoika.

Ainolan saunaa on paikattu, korjattu ja muutettu 110-vuotisen historiansa aikana moneen otteeseen. Radikaalein toimenpide tehtiin vuonna 1925, kun rakennuksen hirsirunko purettiin kokonaan maan tasalle.

On niin hirmuisen hauska kun sinä tulet pian. Et tiedä kuinka tämä koti tuntuu tyhjältä ilman sinua. Täällä tulee kyllä olemaan kaikki ylösalaisin kun tulet, sillä saunakin on nyt juuri purettuna maan tasalle. Se on niin viivästynyt sillä se alla oli maa niin

Veistoksellinen vinttikaivo vesikouruineen oli Aino Sibeliuksen kehittämä ratkaisu, joka paransi saunan toiminnallisuutta.

kovassa jäässä, ettei ole voinut kaivaa.

*Ainon kirje Jean Sibeliukselle
Berliiniin 28.4.1926.*

Uudelleenpystyttämisen syyksi kerrotaan eri lähteissä saunan tulipalo, mutta tieto osoittautui tutkimuksessa epävarmaksi.

Purkamiselle on ajateltavissa muitakin syitä kuin tulipalo. Ei tiedetä, oliko rakennuksessa alun perin puinen alapohja nykyisen betonialapohjan sijasta. Kaksikymmentävuotias rakenne oli kenties päässyt lahoamaan kosteissa olosuhteissa, tai perustukset olivat yksinkertaisesti painuneet ja ne haluttiin korjata.

Näkyvin saunan ulkoarkkitehtuurin muutos liittyy vesikattoon. Alkuperäisen pärekatto peitettiin savitiilikatolla vuonna 1935, kolme vuotta päärakennuksen tiilikaton laittamisen jälkeen. Julkisivujen väri on ilmeisesti ollut

ensin harmaantuvan puun väri, myöhemmin seinät tervattiin. Punaruskeiksi öljymaalattujen ikkunapuitteiden vuorilaudat olivat vanhoista valokuvista ja talosta löytyneistä fragmenteista päätellen alkujaan valkoiset.

Kotimuseo

Jean Sibelius kuoli 1957, jonka jälkeen Aino eli Ainolassa kaksitoista vuotta. Sibeliusten tyttäret myivät Ainolan valtiolle 1972 ja se avattiin kotimuseona 1974. Museovirasto huolehti tämän jälkeen Ainolan kiinteistön ja rakennusten korjauksista yhteistyössä Ainola-säätiö kanssa. Kiinteistö siirtyi Senaatti-kiinteistöjen hallintaan 2014.

Rakennuksen kehitysvaiheista usein rankin on se, kun siitä tehdään museo. Alkuperäisen käyttötarkoituksen lakatessa rakennuksen hoito muuttuu

käytännöllisen suorasukaisesta ylläpidosta teoreettisten restaurointi-ihanteitten ohjaamaksi taisteluksi aikaa vastaan. Rakennuksen restaurointihistoria voi jopa olla näkyvämpi kuin sen aikaisempi ”luonnollinen” muutoshistoria.

Ainolan saunakaan ei ole kokonaan säästynyt tältä ilmiöltä, mutta on kuitenkin suhteellisen hyvin säilyttänyt alkuperäiset piirteensä, ei vähiten säveltäjän tyttärenpoikien arkkitehtien Severi ja Petri Blomstedtin sekä Museoviraston ammattimaisen huolenpidon ansiosta 1980-2000-luvuilla. 2010-luvulle tultaessa eräiden rakentajien elinkaari kuitenkin alkoi lähestyä loppuaan. Oli peruskorjauksen aika.

Saunan korjaus 2015

Talvella 2014-2015 tehdyn saunan korjauksen ja konservoinnin tavoitteena oli pidentää rakennuksen elinkaarta useilla kymmenillä vuosilla siten, että sen vanheneminen jatkuisi edelleen kauniisti. Turhaa korjaamista vältettiin, mutta silti toimenpideluettelo

venyi pitkäksi.

Alimpia lahonneita hirsii uusittiin itä- ja länsiseinillä, kattotiilet puhdistettiin ja rikkiäiset paikattiin, niiden alla olevat päreet ja räystäiden vesikourut uusittiin. Betonipermannon alla olevaa, vajentunutta soratäyttöä täydennettiin. Sokkelin vesitaskuna ollut yläpintaa viistottiin. Itäsivun ulkokuisti rekonstruoidtiin alkuperäisen mallin mukaan uudestaan.

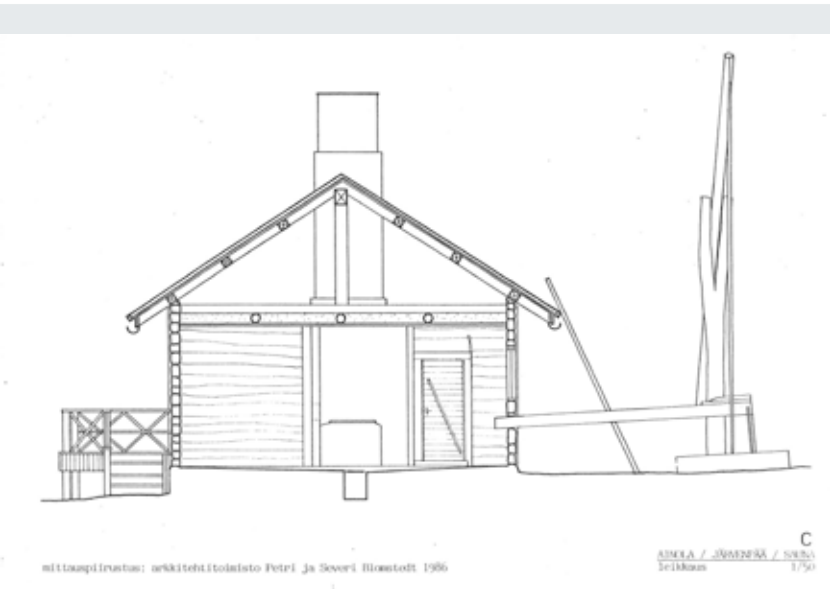
Ulommat ikkunapuitteet kunnostettiin ja niihin sekä vuorilautoihin palautettiin alkuperäisistä rakennusosista laboratoriossa löydetty värit: museoaikana yksinomaan tervanväri-seksi muuttuneita julkisivuja korostettiin jälleen Sibeliusten ajan valkoisilla yksityiskohdilla. Vesikatolle vievät tikkaat ja kattosilta uusittiin. Ulkoseinien tervaus, jota vielä 1970-luvun lopulla museonpitäjät uusivat vuosittain, tehtiin jälleen kesällä 2015. Paikkahirret tummennettiin alustavasti jo keväällä.

Pieni helmi

Ainolan sauna on monin tavoin arvokas siihen liittyvän henkilöhistorian lisäksi.

Se on hyvin säilynyt esimerkki 1900-luvun alun vaatimattomasta hyötyrakennuksesta herrasväen maa-seutuasumuksen pihapiirissä. Arkkitehtuuriltaan sinänsä yksinkertaista saunaa voidaan pitää suunnittelijansa Aino Sibeliuksen saavutuksena ja muistomerkkinä.

Saunalla on tärkeä ja yleisöä kiinnostava osansa Jean Sibeliuksen maailmankuulussa kotimuseossa. Rakennus kertoo siitä, miten elimellinen osa arkista elämää sauna oli ennen modernia talotekniikkaa. Se on Ainon luoman puutarhan kiintopiste. Ainolan sauna innoittaa meitä kaikkia intohimoisesti kylpeviä niin kuin kaikki huolellisesti mietityt, taidolla rakennetut ja kauniisti patinoidut saunat tekevät. ❖

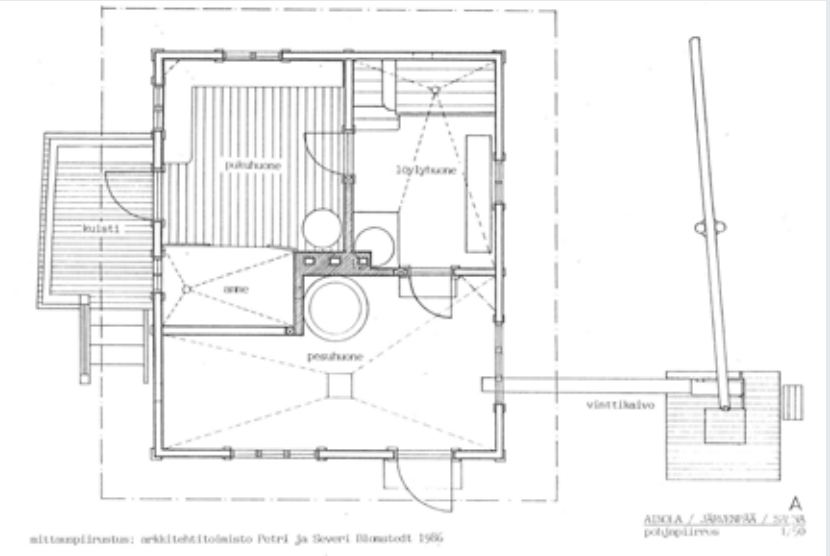

Ainolan saunan peruskorjaus ja rakennushistoriaselvitys

Jean Sibeliuksen syntymästä tuli äskettäin kuluneeksi 150 vuotta. Juhlavuotta edeltävänä talvena ryhdyttiin Ainolassa, kotimuseon ollessa suljettuna, normaalia mittavampaan huoltotoimeen, kun puutarhan reunassa oleva saunarakennus peruskorjattiin ja konservoitiin. Artikkelin kirjoittaja Simo Freese oli mukana hankkeen arkkitehtina, kuten oli aikaisemminkin ollut suunnittelemassa mm. museon uutta kahvilaa. Tällä kertaa tehtävään kuului konservointitöiden ohjeistuksen ja dokumentoinnin lisäksi rakennuksen historian tutkiminen restauroinnin lähtötiedoiksi.

Arkistolähteiden lisäksi kirjoittaja kävi läpi keskeisen Sibelius-kirjallisuuden, päiväkirjat ja kirjeenvaihdon sekä haastatteli Sibeliuksen perheen elämää tuntevia henkilöitä. Tärkeä tutkimuskohde oli tietenkin itse sauna-rakennus.

Arkkitehtitoimisto Freese Oy teki Ainolan saunan Senaatti-kiinteistöjen tilaamana ja ns. arkisto- ja kirjallisuustutkimukseksi rajattuna. Saunarakennus oli tutkimuksen aikana talvella 2014-2015 konservoitavana. Lisätietoja www.freese.fi

Paavon sauna

Kiuas on tehty tynnyrin puolikkaasta ja vesi lämpää erillisen tulisijan päällä maitotongassa, joka on varustettu hanalla.

Paavo rakensi itselleen saunan omin käsin noin 30 vuotta sitten. Sauna lämpää säännöllisesti "vakavista puutteista" huolimatta.

Jämsän ja Petäjäveden rajamailla asuu 73-vuotias Paavo omassa talossaan pienen sivutien varrella. Talo on rakennettu hirrestä ehkä 1930-luvun alussa. Se käsittää tuvan ja kamarin. Paavo asuu yksikseen, vaikka aikojen kuluessa vaimoehdokkaita on

joskus näkynytkin pihapiirissä. Päätös elämäkumppanista on kuitenkin jäänyt tekemättä. Paavon elämä on ollut muuten erittäin vaiherikasta ja mielenkiintoista.

Ensimmäinen työtehtävä nuorena miehenä oli toimia läheisen tervatehtaan hiilien säkittäjänä. Metsä- ja maataloustyöt tulivat lisäksi vuosien mittaan kylällä tutuksi. Sotaväkiäika oli suuri yllätys metsien miehelle, kun palvelus ohjautui rannikkotyöstön

venemieheksi Turun saaristoon.

Etelä-Suomessa aikamiehenä vietettyjen vuosien aikana hän kouluttautui muurariksi ja teki jossain vaiheessa urakalla jopa tuhat katiskaa.

Nyt Paavo viettää ansaitsemiaan eläkepäiviä kotipiirissään luonnon ilmiöitä tarkkaillen ja välillä itse rakentamaansa saunaa lämmittäen.

Vanhoja materiaaleja kiertoon

Pihapiirin vanha sauna jouduttiin

purkamaan aikanaan. Sen tilalle Paavo rakensi omin käsin nykyisin käytössä olevan saunan noin 30 vuotta sitten. Se on pihapiirin perinteen mukaan savusauna.

Saunan hirret hän sai pihan alueelta vanhasta heinäladosta. Hirret hän varasi pyöreinä seinään. Nurkkatyyppinä on ämmänurkka, hirsien väliin pakattiin lähimetsän sammalta ja yläpohjaan sahanpurua.

Saunan katteeksi hän sai lähitalon kattotyömaan ylijäämäpeltiä.

Saunan lauteet sijaitsevat peräseinällä, koska saunan alle kaksi metriä leveä runko ei sallinut alueella yleisesti noudatettua savolaista ratkaisua.

Kiukaan Paavo teki vanhasta tynnyrinpuolikkaasta ja veden kuumennus tapahtuu kiukaan viereen sijoitetun erillisen tulisijan päällä naapuritalon virattomaksi jääneessä maitotongassa. Maitotongan alaosaan on asennettu vesihana, koska vedenotto siitä on tällä tavoin helpompaa.

Pesuastiana toimii 1930-luvulta peräisin oleva punainen emalivati.

Ei turhaa hienostelua

Paavo lämmittää saunaa säännöllisesti sekapuita käyttäen. Hän välttelee turhia hienosteluja, kuten esimerkiksi pelkillä leppäpuilla lämmittämistä.

Paavo viettää eläkepäiviään luonnon ilmiöitä tarkkaillen ja välillä itse rakentamaansa saunaa lämmittäen.

Paloturvallisuus on hoidettu irrallisen mineritlevyn ja puuttuvan palovakuutuksen avulla.

Paavon sauna on pihapiirin perinteen mukaisesti savusauna.

Lämmitys aika on noin kaksi tuntia ja siintymisaika sen päälle.

Kylpeminen tapahtuu usein yksin, mutta joskus on mukana tuttu mies naapuritalosta. Saunajuomaksi on vakiintunut keskiolut, joka haetaan pyörällä kymmenen kilometrin päässä sijaitsevasta marketista. Tyyliseikkana on huomattava, että oluen juominen pullon suusta lauteilla on kuitenkin ehdottomasti kielletty.

Löylyn laatua arvioitaessa lausunnot ovat olleet hyviä, koska esimerkiksi Paavon mielestä positiivisista tai negatiivisista ioneista ei ole ollut näköhavaintoja koskaan kylpemisen aikana.

Vakavia puutteita?

Paavolle on vuosien mittaan selvinnyt, että saunalla ei ole ollut hyvistä löylyistä huolimatta minkäänlaista media-arvoa. Syynä ovat monet vakavat puutteet, jotka syntyivät jo rakennusvaiheessa. Niistä tärkeimpiä ovat seuraavat:

Saunan katolla ei ole nostokoukkuja, josta sen voisi nostaa kylpyä varten puitten latvojen tasalle tai jopa Eduskuntatalon katolle.

Sitä ei voi upottaa järven pohjalle sukeltajien kylpypaikaksi, koska se ei ole riittävän tiivis.

Siinä ei ole seinän kokoista lasiikkunaa, tv-ruutua eikä rock-musiikin toistolaitteita.

Saunan alla ei ole pyöriä, joitten avulla sitä voisi vetää mönkijän perässä pitkin kyläjuhlien raittia tai vaikkapa Helsingin Aleksanterinkadulla.

Lauteet eivät ole intarsiakoristeltua jalopuuta tai varustettu takapuolen hierontamekanismilla. Lauteet eivät myöskään sovellu joogaamiseen.

Kiukaan yläpuolella ei ole löylyä hajottavaa ropelli-automaatiikkaa. Kiukaassa ei ole teollisia keraamisia design-kiuaskiviä, vaan tavallisia pyöreähköjä järvenrantakiviä. Kiukaasta puuttuu myös sähköinen piilolämmitys.

Lisäksi sauna ei ole koskaan palanut, koska sen paloturvallisuus on hoidettu irrallisen mineritlevyn ja puuttuvan palovakuutuksen avulla. ❖

YHTEINEN ilo perhe- saunoissa

– Tätä on toivottu! Näin sanoivat Saunaseuran jäsenet, jotka pääsivät saunomaan puolisonsa ja lastensa kanssa. Löylyjen lomassa tavattiin myös muita perheitä.

Isän ja pojan yhteinen saunahetki.

Kevättalvella tehtiin Saunaseurassa historiaa. Kolmena lauantaina järjestettiin perhesauna. Tervetulleita olivat toki kaikki seuran jäsenet, oli perhettä tai ei, mutta perheellisille annettiin mahdollisuus tuoda saunaan myös puolisonsa ja lapsensa.

Perhesaunat olivat kokeilu, mutta näitä ensimmäisiä kertoja voidaan kuvata hyvin sanoilla ilo ja menestys. Tosin ajatus perhesaunoista on herättänyt myös vastustusta. Johtokunta tekee päätöksen perhesaunojen jatkamisesta saatujen kokemusten ja palautteen perusteella.

Alkuvuonna perhesaunaan tulijat olivat yleisimmin seuran jäseniä, jotka halusivat näyttää perheelleen tai puolisolleen Vaskiniemen saunat ja antaa sen kokemuksen, josta itse nauttivat.

Yksi tällainen oli Levannon perhe.

– Perhesauna on todella hyvä idea. Vaimo on jo pitkään halunnut tulla myös itse saunomaan tänne, mutta hänellä ei ole yhtään naispuolista ystävää Saunaseuran jäsenenä, perheen isä Simo kertoo.

Niinpä äiti Katja ja lapset Eliel, 2,5 vuotta ja Enni, 1 vuosi, pääsivät isän kanssa Vaskiniemeen saunomaan.

– Mukavaa, kun oli tällainen mahdollisuus, Katja Levanto sanoo. Löylyjen välissä Enni hörppii vettä, kuin rutinoitunut saunoja konsanaan.

– Enni vietiin varovasti saunomaan ensimmäisen kerran, kun hän oli puolivuotias. Hän onkin ollut reipas saunoja alusta alkaen, Katja kertoo.

– Niin olen ollut minäkin, Eliel lisää topakasti.

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Perhesaunan lauteilla oli erilaisia saunaporukoita kuin yleensä: tyytyväisiä perheitä ja pariskuntia.

Puolison kanssa jaettu kokemus

Perhesaunoissa oli myös paljon jäseniä puolisonsa kanssa. Oli upeaa näyttää puolisolalle, minne itse katoaa iltaisin tai lauantaisin.

– Tämähän on kuin paratiisi, hengähdysvetki arjen keskellä, seuran jäsen Kaisa Venervo iloitsee.

– Oli todella hieno asia saada myös aviomies mukaan. Nyt hän tietää, mistä puhun ja miksi tulen saunasta niin rentoutuneena kotiin.

Risto Venervo ensikertalaisena kiteytti, mikä Saunaseuran saunoissa oli parasta: ”kaikki”.

– Jo astuessa eteiseen poltetun puun tuoksu toi lapsuuden mieleen. Tämä hellii kaikkia aisteja.

Eija Tiilikka puolestaan oli tullut puolisonsa Martti Helanderin kanssa, joka on seuran pitkäaikainen jäsen ja Eijan mukaan saunoo paljon.

– Tykästyin! Täällä saunat ovat saman katon alla eli ei tarvitse kulkea ulkokautta saunasta toiseen.

Eija ei ole kylmän ystävä eli avantoimintoihin ei kiinnosta – eivätkä liian kovat löylytkään.

– Parin kerran kokemuksella sanoisin, että nelossauna on minulle paras. Martti neuvoi minulle eri saunat ja meni sitten omille teilleen – ehkä kolmoseen, Eija nauraa.

Perhesaunoissa saunottiin uimapuvuissa. Miehillä sekä naisilla oli käytössä eri pukuhuoneet. Totta kai saunomaan tuli myös jäseniä, joita tieto perhesaunoista ei ollut tavoittanut.

– Minulla ei ole simmareita!, muutama mies voihkaisi.

– Saat ison pyyhkeen ilmaiseksi, kuului vastaus kassalta ja asia oli autettu.

Enni nauttii täysillä saunasta kokonsa suomilla etuoikeuksilla.

Kaisa Venervo toi miehensä Riston ensi kertaa Vaskiniemeen. – Saunaseuran parasta antia ovat saunat ja kahvilan ihana herkku. Risto innostui saunoista niin, että ryhtyi heti harkitsemaan jäsenmaksun tekoa.

Kerrotaan perinteistä

Perhesaunat olivat jäsenkunnan aloitteesta tehty kokeilu, jonka jatkosta seuran johtokunta päättää myöhemmin.

Monet haluavat ainakin joskus saunaa yhdessä läheistensä kanssa näissä upeissa saunoissa. Idea ei ole muuttaa seuran perinteitä, vaan kertoa niistä, johtokunnan jäsen Mikko Fritze sanoo.

– Monet haluavat läheistensä ymmärtävän, miksi he aina välillä häipyvät saunomaan juuri Saunaseuraan. Minunkin perheessäni vaimo ja kaksi tyttäätä ymmärsivät vasta perhesaunassa, miksi minä ja 14-vuotias poikani Immo lähdemme joka lauantai saunomaan.

– Lapset tulevat mukaan usein helpommin, jos molemmat vanhemmat ovat mukana. Perhesauna tutustuttaa nuoria saunakulttuuriin, mikä on tärkeää.

– Perhesaunoissa oli mahtava meininki. Monen tutun jäsenen näki ihan toisesta näkökulmasta kivana isänä ja aviomiehenä. Keskustelut avautuivat ihan uusiin suuntiin. Se vahvistaa omalla tavallaan yhteenkuuluvuutta. Tutustuin myös moneen naisjäseneseen, mikä muuten tapahtuu harvoin. Kolmossaunassakin tapasin mukavia kovista löylyistä nauttivia daameja, Mikko Fritze iloitsee. ❖

Mitä mieltä perhesaunoista?

Anna palautteesi perhesaunoista joko jättämällä viesti kassalla olevaan lippaaseen tai sähköpostitse tj@sauna.fi.

Kiitos!

Pesu kruunaa saunomisen

Mitäs, jos kerran uskaltautuisit saunomisen lomassa pestäväksi. Vain yksi riski pitää ottaa: siihen jää koukkuun. Hyvän, puhtaan ja rennon olon haluaa varmasti toistekin.

Vaskiniemessä on pesijöiden palveluita käytetty ja arvostettu perinteisesti. Tämän vuoden tammikuun alussa Birgitta Palojärvi aloitti uutena pesijänä. Birgitta otti aikoinaan osaa seuran pesijän Pirjo Lundin Saunaseuralla järjestämään pesijäkurssiin ja sai siitä kimmokkeen hakeutua Vaskiniemeen pesijäksi. Birgitta toimii myös kupparina Kotiharjun Saunassa.

Pirjo Lund tuli sattuman kautta viitisen vuotta sitten tuuraamaan Jaana Pietilää, joka on nytkin jonkin aikaa pois. Pirjo jäikin taloon vakituisesti, mutta tänä keväänä alkoi miettiä uusia tuulia elämäänsä ja lopetti pesijän hommat.

Pesijöinä molemmat ovat iloisia ja rempeitä naisia, joilla on halussa pesemisen ja palvelun taito sekä pitkäaikainen kokemus hoiva- ja hoitotöistä.

– Kilttejäkin olemme – emme kai muuten pesijöitä oltaisikaan, Pirjo naurahtaa.

Irti arjesta

Pesijän tekemän pesun merkitys avautuu vain itse kokeilemalla, mutta Birgitta ja Pirjo selittävät kuitenkin:

– Pesussa oleellista on rentoutus, hyvä olo ja puhtaus. Pesussa irtautuu arjesta hetkeksi. Se on kuin minimaalinen loma, jonka jälkeen jaksaa taas porskuttaa, Birgitta sanoo.

Pesuun mentäessä on vartalo jo hieman löylyssä lämmennyt. Aikaisemmin jotkut aistivat vilun tunnetta pesutilassa, mutta se asia on korjattu kattoon asennetuilla lämmittimillä. Nyt voi nauttia täysillä ja palata vaikka lapsuuden muistoihin.

Asiakasta kuunnellaan ja pesijä tuntee kanta-asiakkaan tavat sekä toiveet.

Peseminen on arvokasta työtä, joka ansaitsee tulla tehdyksi hyvin, Birgitta Palojärvi sanoo.

– Peseminen kuuluu ihmisen kehityshistoriaan yhtenä hoivamuotona. Meitä on pesty lapsina ja näin pesemiseen liittyy muistikuvia vedestä,

käsistä ja vanhemman antamasta hoivasta, Pirjo sanoo.

Birgitta tarjoaa myös hierovaa pesua, jossa hän hieronnan metodein avaa vartalon meridiaaneja ja akupisteitä.

– Eräs asiakas antoi minulle palautetta ihastelemalla, miten tosissani minä otan pesemisen. Mutta tämä on arvokasta

työtä ja se täytyy tehdä hyvin, Birgitta sanoo.

Turha arkailu pois

Ensikertalaisia voisi kehottaa kokeilemaan pesemistä ”rohkeasti”, mutta ei se mitään rohkeutta vaadi. Kun unohdetaan turhan arkuuden, saa palkinnoksi pesemisen jälkeisen ihanan olon.

– Uusia asioita kannattaa aina kokeilla. Se tuo elämään avaruutta. Ja kuinka mukavaa onkaan heittäytyä pitkäkseen saunomisen lomassa, Pirjo sanoo.

Peseminen sopii lähes kaikille. Poikkeuksena ovat vahvasta atooppisesta ihottumasta kärsivät tai muuten ihol-

Pesijäksi Saunaseuralle?

Oletko kiinnostunut toimimaan Saunaseurala pesijänä itsellisenä ammatinharjoittajana?

Ota yhteys
tj Katariina Styrmaniin: tj@sauna.

Näin pesijän palveluun ja hyvään oloon

- varaa aika (noin 25 min) pesijälle saunatalon kassalta, vie saamasi varauslappu pesuhuoneen oven vieressä olevaan telineeseen
- sauno, käy avannossa, ui ja nauti rauhassa oman aikataulusi mukaan ennen pesua
- lämmittele saunassa ennen pesua, älä mene suoraan kylmästä merestä
- mene pesuun varattuna aikana
- heittäydy pesijän huomaan ja rentoudu
- pesun jälkeen voit käydä vielä suihkussa ja pesemässä intiimit paikat
- voit lämmitellä kevyesti, mutta älä ota enää kovia löylyjä
- nauti olostasi

taan herkat ihmiset sekä ikäihmiset, joiden iho on jo käynyt kovin ohueksi.

Pesuaineina käytetään luonnonmukaisia tuotteita, joissa ei ole ihoa kuivattavia kemikaaleja.

Ikäräjä pesemiselle ei ole. Birgitan sanoin ”kaikkihan tarvitsevat pesua”. Saunaseurala on silloin tällöin myös lapsia pesijöiden hellässä huomassa.

–Vanhempien kannattaisikin ehdottaa lapsilleen pesemistä, sillä tämä luo kuvaa vartalosta luonnollisella tavalla. Lapsille voitaisiin tarjota lyhyempiä pesuaikoja tai jakaa puolituntinen kahden lapsen kesken, Pirjo sanoo.

Pienet palvelut, suuret kohtaamiset

Pirjo ja Birgitta ovat yhtä mieltä siitä, minkälainen on ihanneasiakas: jokainen!

Erityiskiitosta tipahtaa kuitenkin muutamille:

– Jos asiakas uskaltaa itse heittäytyä tilanteeseen ja luottaa pesijän ammat-

titaitoon, hän saa siitä myös itse enemmän irti, Pirjo sanoo.

– Ilman kanta-asiakkaita tämä palvelu ei Saunaseurala olisi mahdollista eli kiitos heille, molemmat sanovat.

Pirjo ja Birgitta arvostavat työssään sitä, miten pesemisen aikana he pääsevät kohtaamaan toisen ihmisen hyvinkin merkittävällä tavalla – ja päinvastoin.

– Olen aikaisemmin toiminut hie-rojana. En olisi kuitenkaan uskonut, miten yksinkertaisen palvelutyön kautta syntyy yhteys toiseen ihmiseen, Pirjo sanoo.

Pesijöiden palveluja käyttäneenä on helppo tunnustaa, miten pesutilanteessa tulee juteltua erilaisista asioista tai sitten on hiljaa, mutta sanaton viestintä toimii.

– Pesijä on monelle luotettava nainen, jolle voi kertoa huolensa ja ilonsa. Sopiihan se hyvin, Birgitta sanoo.

Pesijöiden ammattietiikka jättää käydyt keskustelut ehdottomasti pesu-

Vinkki

Yllätä saunasiskosi, -veljesi tai -vieraasi tarjoamalla hänelle pesu jonkun merkkipäivän kunniaksi, kun olette yhdessä saunomassa. Juhlan aiheita aina riittää, lahja tulee käytettyä ja jää varmasti mieleen.

tilan seinien sisään.

Pirjo painottaa, että talouden nykytilanteesta huolimatta pienten palvelujen aika ei ole ohi.

– Peseminen on sanan mukaisesti koskettavalla tavalla hieno palvelu. Ehkä nyt nousussa oleva yleisten saunojen suosio tuo lisää töitä pesijöillekin, hän toivoo.

Pirjo ja Birgitta kehuivat Vaskinie-meä työpaikkana, jossa on viihtyisiä miljöitä, mukavat ihmiset ja bonuksena pääsee itse saunomaan naistenvuoron päätteeksi.

Maaliskuussa Pirjo kuitenkin päätti lähteä uusille poluille.

– Olen kaivannut työntekeä ryhmissä ja toisaalta minua kiinnostaa ihmisten voimaannuttamiseen liittyvä toiminta. Siihen suuntaan pyrin pienin, mutta määrätietoisin askelin. ❖

KOKOUSHUTSU

Suomen Saunaseura ry:n kevätkokous

KUTSU

- Saunaseuran kevätkokous keskiviikkona 27.4.2016
- Kino Tapiola (Mäntvyiita 2, 02110 Espoo) klo 18.00 alkaen
- Kahvitarjoilu ja ilmoittautuminen klo 17.30 alkaen

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 11§ kevätkokoukselle määräämät asiat:

- 1) esitetään ja käsitellään edellisen tilikauden tuloslaskelma ja tase sekä tilinpäätös ja hallituksen toimintakertomus
- 2) esitetään ja käsitellään tilintarkastajien kertomus
- 3) päätetään toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vahvistamisesta
- 4) päätetään vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle ja toiminnanjohtajalle
- 5) valitaan nimitysvaliokunta
- 6) muut asiat, jotka johtokunta tai vähintään 10 seuran jäsentä on sääntöjen mukaan esittänyt kokoukselle.

- Kaikki seuran jäsenet ovat tervetulleita vaikuttamaan!

- Ilmoittaudu kokoukseen keskiviikkoon 20.4.2016 mennessä!
- Ilmoittautua voit suoraan kotisivujen kautta <http://www.sauna.fi/ilmoittaudu/> tai Saunatalon kassalla olevaan listaan.

Suomen Saunaseura Ry

SUOMEN SAUNASEURA
FINSKA BASTUSÄLLSKAPET
THE FINNISH SAUNA SOCIETY

SAUNA-PUUT PILKKOO

FISKARS®

www.fiskars.com

Uusi keino saunan ilmanvaihtoon

Saunakansasta varmaan tuntuu, että joka vuosi tai vähintään vuosikymmen esitetään uudet ohjeet siitä, miten saunojen ilmanvaihto tulisi tehdä oikein. Hyvä, että asiaan paneudutaan ja tuodaan uusia ratkaisuja.

Ilmaa on tuotu saunaan milloin mistäkin. Jokainen menetelmä on ollut hyvä ja eteenpäin vievä ratkaisu paremman saunan ilmanvaihdon saavuttamiseksi. Itsekin olen neuvonut yli viisitoista vuotta, että löylyhuoneeseen kiukaan viereen alas pitäisi tuoda tuloilma ja jatkaa tuloilma siitä ylimääräisellä putkituksella löylyn imuun. Tämä ratkaisu on ollut erityisen hyvä puilla lämpiäville kiukaille.

Nyt suosittelen puu- ja sähkökiukaille raikkaan tuloilman tuomista katon kautta ylä- tai välipohjassa. Kattorakenteiden sisällä on edullista ja helppoa tuoda ja viedä ilmaa. Kaikki eristetyt putkistot ja kanavistot jäävät piiloon, ainoastaan läpiviennit katossa tai seinissä jäävät näkyviin. Monet asiantuntijat ovat jo vuosien ajan neuvoneet tuomaan ilmaa löylyhuoneeseen saunan katon rakenteiden sisällä. Suunnittelu on kuitenkin jätetty puolitiehen, eikä toimintaa ole pohdittu paremmin tai pidemmälle. Suunnittelussa ei ole otettu huomioon sitä, mitä sen jälkeen tapahtuu, kun ilma on saatu löylyhuoneeseen.

Kiukaan yläpuolella löylyn paineaalto tekee hetkessä ilmalukon tuloilmakanavistoon, joten löylyn sekaan ei saadakaan tuloilmaa. Tätä ongelmaa on mietitty monilla tahoilla, mutta ratkaisua ei ole löydetty. Ratkaisuksi on pyritty asentamaan venttiilejä kattoon, jotta löylyn paineaallon ilmavirta ottaisi raikkaan tuloilman. Mutta se ei riitä, sillä löylyhuoneen katossa olevat säädettävät venttiilit joko ohjaavat tai aiheuttavat ilmalukon kanavistoon. Monia hyviä ominaisuuksia jää käyttämättä, jos tyydymme näihin ratkaisuihin.

VeskuAirin putkimainen tuloilmaventtiilin muoto puskuroi löylyä ja ohjaa sen alemmille tasoille aikaisemmin kuin ennen. Ylös nouseva löyly saa aikaan alipaineisen kehän raikasta tuloilmaa venttiilin yläpinnalla, josta ohivirtaava löyly tempaa ilmaa mukaansa. Löyly tulee saunojille lämpöisenä, kosteana ja happirikkaana.

Käänteinen liesituuletin

Me olemme jo tottuneet monien vuosien ajan keittiön liedien yläpuolella olevaan laitteeseen, liesituulettimeen. Liesituulettimen tehtävä on imeä pois ruoan tuoksu ja käry. Tässäkin hyvin toimivassa asiassa on menty vuosien aikana eteenpäin. Nykyaikaisen

keittiön muunneltavuus on muuttanut tilakokonaisuutta edistyksellisempään suuntaan. Nykyään keittiössä voi liesikin olla keskellä tilaa liitettynä saarekkeeseen. Käryjen ja muiden hajujen poistoon on myös kiinnitetty huomiota. Perinteinen liesituuletin on siirretty kaappirivistöstä keskelle tilaa.

Uudet liesituulettimet on tehty samanvärisiksi lieden kanssa. Esimerkiksi, jos liesi on tehty teräksestä, niin liesituuletin on vastaavasti tehty teräspellistä.

Saunassa voidaan käyttää samaa konseptia, mutta toiminnaltaan päinvastaisella menetelmällä. Saunan löylyhuoneessa kiukaan päälle katosta laskeutuu säädettävä teleskooppimallinen putkisto (pulverimaalattu, kromattu tai teräspellistä), joka ei viekään ilmaa pois, vaan tuo ilmaa saunojille.

Tuloilmaventtiili kaikille kiukaille

Saunavesan kehittämä VeskuAir on putkimainen tuloilmaventtiili kaikenlaisille kiukaille saunan löylyhuoneeseen, oli kiukaan sijainti sitten seinän vieressä, nurkassa tai keskellä löylyhuonetta. Raikkaan ilman tuloilmakanavisto on kuitenkin oltava kiukaan päällä, suoraan katossa.

Asennus on yksinkertaista. Ensin poistetaan katossa olevan tuloilmaventtiilin kierteseen kierretään kiinni ensimmäinen putkiosa. Sen jälkeen nostetaan toinen putkiosa ja samalla mitataan etäisyys kiukaasta (noin 600 mm) ja kiristetään pultilla putkistot toisiinsa kiinni. Viimeiseksi kierretään halkaisijaltaan 245 mm oleva uusi ilmaa ohjaava venttiili paikalleen.

Kostea ja happirikas löyly

Saunaa lämmitettäessä VeskuAirin ilmaa ohjaava venttiili voidaan sulkea kiertämällä se kiinni alimmaiseen putkiosaan. Tällöin ei tarvitse lämmittää venttiilin kautta tulevaa kylmää ulkoilmaa, vaan kierrättää löylyhuoneessa jo olevaa ilmaa ja säästää energiaa.

Liesituuletin on nykyisin jokaisen modernin keittiön varuste ja osa sisustusta. Sen toiminta sopii päinvastaisena löylyhuoneiden ilmanvaihtoon.

Saunomaan tultaessa avataan ilmaa ohjaava venttiili. Raikas tuloilma sekoittuu kiukaasta nousevaan lämpöiseen ilmaan ja tulee saunojille nautittavaksi.

Kun vettä heitetään kiukaalle, vesi muuttuu vesihöyryksi eli löylyksi, joka nousee kovalla paineella ylöspäin. Löylyn osuessa ilmaa ohjaavaan venttiiliin, puskuroi venttiilin muoto löylyä saaden sen ohjautumaan alemmille tasoille aikaisemmin kuin ennen. Ylös nouseva löyly saa aikaan alipaineisen kehän raikasta tuloilmaa venttiilin yläpinnalla, josta ohivirtaava löyly tempaa ilmaa mukaansa.

Löyly tulee saunojille nautittavaksi lämpöisenä, kosteana ja nyt myös happirikkaana.

Saunomisen loputtua annetaan venttiilin olla auki kunnes ilmaa on tullut riittävästi löylyhuoneen kuivumiseen.

Tampereen patenttitoimisto hakee parhaillaan patenttia VeskuAir-tuloilmaventtiilille. Ensi kesän asuntomesuilla Seinäjoella venttiili on todennäköisesti asennettu johonkin näyttelykohteeseen. ♦

• Mitä mieltä olet saunojen ilmanvaihdoista – mikä toimii ja mikä ei? Lähetä omat neuvosi ja kokemuksesi Sauna-lehden lukijoille sähköpostitse osoitteeseen lehti@sauna.fi.

N2 Helsinki on strategisen ja luovan suunnittelun konserni. Autamme yrityksiä brändien luomisessa, markkinointiviestinnässä ja käyttäjäkokemusten suunnittelussa.

ZNNZ NZZN NZZN ZNNZ

KATSO MARKKINOINTIASI
UUDESTA KULMASTA

Vihdalla, mutta vihatta!

Virolaiset saivat sauna-aapisen

Toimittaja Rein Sikk pääsi ensi kerran kunnon löylyihin 50 vuotta sitten. Siitä pitäen sauna on ollut hänelle elämän mittainen ja sitäkin suurempi kokemus. Viron tuorein saunakirja on hänen kirjoittamansa Vihaga, kuid vihata (Vihdalla, mutta vihatta), alaotsikkonsa mukaisesti "Viron kansan ensimmäinen sauna-aapinen".

Oivaltava nimi on alkuaan Kadrinan Saunaklubin tunnuslause. Seura syntyi viisi toista vuotta sitten ystävyysvierailulla Janakkalaan, kun matkalaiset päättivät pelastaa 1950-luvulla rakennetun yleisen saunan. Yhdistys perustettiin ja se otti kyläsaunan hoitaakseen. Kadrinan sauna on nyttemmin yhdenvertaisuuden kohtauspaikka, jonka lauteilla tapaa kylälaisten ohella menestyviä

yritysjohtajia ja johtavia poliitikkoja. Ministereitä on löylytetty jo neljätoista ja luonnollisesti klubilla on edustajansa myös nykyisessä Viron hallituksessa.

Kirjan kokoamiseen kului kolme vuotta. Havaintoja on kertynyt viime vuoteen saakka, mutta ei suinkaan vain Itämeren rannoilta. Kirjoittaja on nimittäin tunnettu kansantieteen harrastaja ja varsinkin suomalais-ugrilaisen maailman löytöretkeilijä. Tutkimusvälineenä Sikk kertoo käyttäneensä omaa nahkaansa. Luonnollisesti.

Perustietoa ja paljon uutta

Muodoltaan teos on sanoja, sanontoja ja ilmiöitä avaava sanakirja A:sta viron kielen Ö:hon. Lähtökohtana oli halu jakaa saunan lukutaitoa aapisen tapaan.

Aidon tarpeen Sikk totesi Kadrinan saunassa, kun hän antoi nuoren ystä-

vänsä käteen vihdan. Hämmästykseksi tällä ei ollut vähintäkään käsitystä sen käytöstä. Tilanne voisi toki olla yhtä hyvin Suomesta, jossa vihtominen ei ole enää sääntö, ellei jopa sääntönä kielletty.

Tyyliltään sauna-aapista voisi kuvata salaviisaan veikeäksi. Se tarjoaa perustietoa ummikoille, mutta myös vihkiytynyt saunoja löytää siitä runsaasti uutta ja ennen miettimätöntä. Takuuksi Rein Sikk lyö vetoa ja lupaa syödä hävitessään saunavihdan. Tuskinpa siitä on pelkoa: ainakin minä putosin lauteilta jo Marinmaan saunassa. Nyt selvisi nimittäin, ettei siellä ole lainkaan lauteita.

Suomalainen sauna ja sen tavat toistuvat eri yhteyksissä. Sikk avaa myös käsitteen "soome saun", joka on tuttu vaikkapa kylpylöiden kylteistä. "Yleensä suomalaiset eivät tiedä, mikä

asia on suomalainen sauna Viron tapaan", hän kirjoittaa. Sanapari ei tarkoita suomalaista löylysaunaa, vaan kuivaa saunaa, joka on jotenkin märkää, slaavilaista saunaa hienempi. Oudohko merkitys kehittyi neuvostoaikana, kun menestyvät valtioryhtiöt ja laitokset pystyttivät herraskaisempia saunojaan. Näille antoi mal-
lia myös Urho Kekkosta varten vuonna 1964 rakennettu sauna.

Kirja ei tietenkään unohda Suomen Saunaseuraa, jonka yhteydessä Sikk nostaa esiin Saunaseuran ulkoministeriön saunadiplomatiaalle vuonna 2011 myöntämän palkinnon. "Sauna on kiinteä osa suomalaista diploma-
tiaa kaikkialla maailmassa", totesi valtiosihteeri Pertti Torstila tuolloin. Esittelynsä saa myös Kansainvälinen

Saunaliitto ja tavoite saada Viron saunakansa sen jäseneksi.

**Vihta viinimarjan pen-
saasta**
Savusaunalle Sikk on antanut viisi otsaketta, ensimmäisenä savu-

sauna yleisesti. Savusaunan lämmitämistä kirjoittaja olisi voinut avata olennaisesti laajemmin, varsinkin polttopuuvalinnan osalta. Kolmantena on lauteilla istuminen: aloittelija oppii varomaan nokisuutta. Neljäntenä opastetaan luopumaan heittämisestä ja valamaan löylyä kivien välistä. Viiden-
tenä esitellään Unescon kulttuuripe-
rinnön luetteloon päässyt Vörumaan savusauna.

Erilaisia vihtatyyppejä löytyy läpi kirjan: ei vain tammi- ja koivuvihtoja, vaan erikseen punatammi- ja visakoi-

vuvihtat. Kokeiluun kannustavalta vaikuttaa mustaviinimarjavihta. Puutarhuri voi panna hanttiin, mutta kirjoittajan mukaan vihtomisen luonnetta muuttaa jo pari koivuvihtaan lisättyä pensaan oksaakin. Todellinen erikoi-
suus on sudenhäntä, mutta sillä vihtominen on varattu nuorille neidoille, kuten juhannustaiat.

Rein Sikk saunakirja vaatii hiukan viron taitoa tai sanakirjaa rinnalleen. Asiamme on kuitenkin yhteinen. Siten teoksen voisi seuraavassa vaiheessa jalostaa kaksikieliseksi suomalais-virolaiseksi saunasanakirjaksi. ♦

Vihaga, kuid vihata -kirja on myynnissä Viron kahden suurimman kirjakauppaketjun, Rahva Raamat ja Apollo, myymälöissä sekä verkkokaupoissa. Rahva Raamat palvelee myös hypermarketketjuja, joten kirjan voi löytää myös Tallinnan Prismastakin.

PUHDASTA SÄÄSTÖÄ

BIOLOGISELLA TYPENPOISTOTEKNOLOGIALLA

BIOKAASUN TUOTTAJILLE

WWW.DUCTOR.COM

DUCTOR®

A CUP OF TOP TOPICS

ambientia

AMBIENTIAN TARJOILEMAT AAMIAISTAPAHTUMAT KEVÄÄLLÄ 2016 HELSINGISSÄ

ITSM & JIRA Service Desk
Business Breakfast / to 31.3. klo 8.30–11.30

Kasva ylitse kilpailijoiden – vinkkejä verkkokauppaan!
Business Breakfast / to 28.4. klo 8.30–11.30

JIRA Portfolio
Business Breakfast / to 2.6. klo 8.30–11.30

ILMOITTAUTUMISET JA LISÄTIEDOT:
ambientia.fi/tapahtumat

#CUP_OF_TOP_TOPICS

Kolmen tyylin löylyt KALIFORNIASSA

Huikkeen Mount Shastan rinteiltä tuodaan löylykiviä Suomeen.

Maaliskuussa 2015 työmatkani suuntautui kauniiseen Kaliforniaan, joka on positiivisia yllätyksiä täynnä jokaisella vierailukerralla. Saunominen kuuluu reissatessa lempiharrasteisiin ja pääsin koestamaan kolmenlaisia löylykokemuksia.

Matkalla Mount Shastalla

Parin viikon työmatkaan San Franciscossa mahtui viikonloppureissu Pohjois-Kalifornian huikkeen hienolle Mount Shastalle. Mount Shasta on paikallinen kylä ja 4322 metriä korkea vanha tulivuori, joka on monien henkisten tarinoiden ja mystiikan koti. Suomalaisille saunanystäville se on tutuin ehkä Ohto Pöyhösen tuotteistamien ja maahantuomien Mount Shasta -löylykivien ansiosta. Paikallinen vuoren rinteiltä kerättävä kivilaji on erityisen kova, kestävä, kevyt ja huokoinen. Löylykivenä se luo huokoisen pintarakenteensa ansiosta pitkät ja kosteat löylyt etenkin sähkökiukaassa.

Reissuun valmistautuessa Ohto ystävällisesti vinkkasi Stewart Mineral Springs

Amerikkalaiseen tyyliin saunojille annettiin riittävästi ohjeita.

-kylpyläästä Mount Shastan lähellä. Siellä järjestettiin sattumalta viikonloppuvierailumme lauantaina myös alkuperäisten amerikkalaisten hikimaja eli Sweat Lodge, jonne varmistelin pääsyn varaamalla paikan etukäteen. Hikimajasta ei ole harmillisesti valokuvia, koska järjestäjät toivoivat välttämään kuvausta toimituksesta.

1: Harviaa kalifornialaisittain

Perjantaina ajoimme Mount Shastalle I-5 -valtatietä ja majoituimme paikalliseen Finlandia Motel & Lodgeen. Paikka oli leppoisan kahdeksankymmentälukulainen ja niin retro kuin motelli voi olla. Erityispisteet näppäilypuhelimesta, Yellow Pages -puhelinluettelosta ja tietysti majoittujille tarjotusta suomalaisesta saunasta.

Olimme varanneet saunan perjantain loppuilltaan ja pääsimme löylyyn pian viiden tunnin ajomatkan sekä illallisen jälkeen. Sauna vastasi hyvin odotuksia: iso kiuas, riittävän iso löylyhuone, leppoiset löylyt ja amerikkalaiseen tyyliin riittävästi ohjeita. Jäimme pohtimaan, millainen saunankäyttäjä on mahdollisesti kuolemaan johtava "epäsopiva henkilö" (inappropriate person) löylytelyssä. Kiuas oli tutusti mallia Harvia ja vettä sai tässä saunassa ohjeenkin mukaan heittää, joten löyly lämmitti mukavasti.

2: Hikoilemista paikallisessa hikimajassa

Lauantaina oli aika kokea innolla odotettu paikallinen hikimaja. Stewart Mineral Springsin lähellä olevalla hikimajalla oli saapuessani jo lämmitystoiminta loppumetreillä ja huomasin jättäneeni perusvarusteista pyyhkeen motellille. Onneksi paikallinen saunoja lainasi ylimääräistä hikirättiä, niin saunakokemus oli sutjakampi. Saunamaksuna toimi löylytoiminnan jatkamista tukeva 30USD lahjoitus.

Hikimaja oli ulkoseiniltään paksusti vuorattu reilunkokoinen pyöreä telta, jonka keskellä oli iso kivillä vuorattu syvennys. Majan vieressä paloi

jättimäinen nuotio, jossa lämpenivät saunakokemuksen ydin eli punahehkuiset löylykivet. Osallistujat ohjattiin sisään majaan salviapuhdistuksen kautta, jossa palavaa salviaa heiluteltuna saunojan edestä ja takaa. Maja oli juuri sopiva koko kolmenkymmenen saunojan porukalle tiiviisti istuen ja istahdin takanurkkaan seinän viereen.

Lääkintämiehenä (medicine man) ja saunamestarina toimi paikallista intiaaniheimoa edustava harmaatukkainen Walking Eagle. Alkuun hän kertoi tarinaa heimonsa vaiheista ja jakoi yhden heimon vanhimmista nukuneen juuri pois. Siksi tämänkertainen hikoilumme olisi enemmän muistohetki poismenneelle kuin ilonpitoa löylytellen. Kun alkutarina ja loitsut oli takana, niin majan sisään keskisyyvennykseen kannettiin hangoilla noin 50kg punahehkuista kiveä. Tulisijan ympärillä istuvat tädit asettelivat tarkoin jokaisen kiven ja sivelivät ne hehkuvalla salviolla. Löylyn luontiin tuotiin kaksi isoa 20L muoviamyäriä, jotka täytettiin aina jatkokierroksille. Ja sitten saunottiin, laulettiin ja rummutettiin tiiviissä tunnelmassa.

Löylykierroksia oli kuusi ilman erillistä ulkoilutaukoa. Kierrosten välissä

Tuttu kiukaan säätölaite.

Uinti 7-asteisessa purossa virkisti.

avattiin ovea sisäilman tuulettamiseksi ja virkistykseksi. Oma paikka oli majan kuumimpia, joten loppupuolella sujuttauduin pois majasta raittiiseen ulkoilmaan. Koko toimitus kesti reilun tunnin ja oven ollessa auki ihmiset innostuivat jakamaan kokemuksiaan ja löylyn tuomia tunteja koko majalle.

Jutustelin paikallisten kanssa ja hikimajaa pidettiin erinomaisen terveellisenä sekä ihmistä monella tasolla elvyttävänä kokemuksena. Oiva kokemus näin ensikertalaiselle, vaikka kokeneempien mukaan aito hikimajakokemus kestää useamman tunnin ajan.

3: Lämmitetty mietiskelyhuone

Hikimajan jälkeen oli vuorossa läheinen kylpylä Stewart Mineral Springs. Paikassa on luonnollisia mineraalilähdeitä, joiden veteen pääsee kylpylässä lillumaan. Hoitokylvyt olivat jo menneet tai kovin myöhään, joten päätin nauttia vain saunasta sekä purouinista. Paikan tapana oli Yhdysvalloissa harvinaisempi sekasauna ilman vaatteita tai pyyhettä.

Saunahuone oli oikein viihtyisä ja lauteet rakennettu ehkä 30 henkilöille. Huoneen keskellä oli isolla lasiikkunalla oleva tulisija, jonka loiste toimi paikan valaistuksena. Oikein tunnelmallista köllötellä ja meditoida. Kokemusta rajoitti tuolla suunnalla tavallinen kiukaan vedenheittokielto. Vastaanotossa pelättiin tulisijan luukun räjähtävän tai muuta kauheaa tapahtuvan, jos kiukaalle vettä heittäisi. Silti mukava kokemus ja kylpylän viereinen kirkas puro virkisti +7C lämpimän veden voimin. ❖

Linkit kiinnostuneille

Finlandia Motel & Lodge
www.finlandiamotelandlodge.com
Stewart Mineral Springs
www.stewartmineralsprings.com
Sweat Lodge
www.stewartmineralsprings.com/nodes/events/sweatlodge.htm

Skotlannista löytyi pronssikautinen sauna

Skotlannin Orkneysaaret ovat arkeologien aarreaittaa. Vuonna 2009 sieltä löytyi kuuluisa ”Westrayn vaimo”, tänä vuonna pronssikautinen hikimaja.

Orkneysaaret on Skotlantiin kuuluva saariryhmä Ison-Britannian saaren pohjoispuolella. Arkeologit ovat tehneet töitä vuosikymmeniä ja löytäneet sieltä muun muassa yli kolmenkymmenen rakennuksen rauniot, peltoja, tunkioita ja hautausmaita.

Saariin kuuluvalla Westrayn saarelta vuonna 2009 löydettiin ”Westrayn vaimo”, jonka uskotaan olevan aikaisin kuvaus ihmisen kasvoista Britanniassa. Kaikki löydökset ovat ajalta 1 000–4 000 vuotta eKr.

Arkeologi Emily Glass saunan sisäänmenoaukon edessä.

Rakennus oli tarkoitettu vain hyvin valikoiduille käyttäjille.

EASE Archaeologyn ryhmä tekemässä kaivaustöitä.

Pronssiaikainen sauna on ollut ”Poltettu kumpu”, joka koostuu yleensä tulisijasta, vesisäiliöstä ja poltetuista kivistä.

erilaisiin tarkoituksiin kuten parantamiseen ja puhdistautumiseen.

Rakennus on voinut toimia synnytyspaikkana, vanhusten ja sairaiden kuolinpaikkana tai ruumiiden säilytyspaikkana ennen hautaamista.

– Rakennus on säilynyt todella hyvin lähellä sitä rakentanutta yhteisöä. Monet seikat kertovat saunan käytöstä ja tärkeydestä rakennuksena, Rod McCullagh Historic Scotland -virastosta kertoo.

Rakennus on ollut suuri ja moniulotteinen. Rakennuksen keskirakenteissa on ollut kookas vesisäiliö, jolla on todennäköisesti keitetty vettä ja tuotettu höyryä. Näin on saatu luotua saunamainen vaikutus.

Rakennuksen suuri koko, arkkitehtuuri ja rakenteiden kehittyneisyys viittaavat siihen, että rakennusta käytettiin muuhunkin kuin ruoanlaittoon.

– Emme vielä tiedä, oliko rakennus tarkoitettu juhlimiseen, rituaaleihin, tärkeisiin keskusteluihin tai vain samaan tarkoitukseen kuin mihin saunaa käytetään nykyään. Tästä alkaa jännittävä, hyvin tarkka tutkimustyö. Sen avulla lisäämme vähitellen ymmärtämystämme Noltlandin alueen tapahtumista neljä tuhatta vuotta sitten, Rod McCullagh toteaa.

”Poltettu kumpu”

Westrayn saarelta löydetty rakennus on todennäköisesti ollut niin sanottu poltettu kumpu, joka koostuu yleensä tulisijasta, vesisäiliöstä ja kasasta poltettua kiveä.

Kiviä on poltettu tulisijassa ennen kuin ne on pantu vesisäiliöön. Vesi on saavuttanut kiehumispisteen ja tuottanut paljon höyryä.

Kuumaa vettä on voitu käyttää muun muassa suurten ruokamäärien valmistukseen, kylpemiseen, oluen panemiseen ja tekstiilien työstöön.

Rakennus sijaitsee melko syrjäisessä paikassa, ja sinne on vaikea päästä sisään. Tämä viitanee siihen, että sillä oli erikoisempi tarkoitus kuin poltetuilla kummuilla yleensä. Rakennus oli todennäköisesti tarkoitettu kokoontumispaikaksi vain harvoille, ja sitä käytettiin mahdollisesti hikimajana tai saunana.

Tulen ja höyryn täyttämä maanalainen rakennus herätti varmasti kaikenlaisia mielikuvia pronssikauden ihmisissä, jotka olivat tottuneet kylmiin ja tuulisiin olosuhteisiin. Ehkä rakennus oli jopa tietoisesti rakennettu rituaaleja varten kulttitaloksi tai pyhätköksi. ❖

Lähde: Historic Scotland -virasto

Suomen Saunaseuran uudet jäsenet, hyväksytty helmikuussa 2016

NIMI	TITTELI	NIMI	TITTELI	NIMI	TITTELI	NIMI	TITTELI
AHOLA VILHO	Lääkäri	KARI ANTTI	Investointipankkiiri	MELASNIEMI VILMA	Näyttelijä	RÖNNLUND TOM	CEO
AHOLA-SALOVAARA ASTA	Suunnittelija, yht.kand.	KARLSSON MIA BIRGITTA	Yrittäjä	METSÄLÄ JOHANNA KRISTIINA	Kehityspäällikkö	SAARELA ANSU	Talousjohtaja
AHTIAINEN ILKKA	Uutispäällikkö	KARPPI TARU	Senior Manager	METTOMÄKI SIRKKA-LIISA	Viestintäjohtaja	SAARINEN HEIKKI	Yrittäjä
ALA-HUIKKU JUHA	Yhteiskuntasuhdepäällikkö	KARPPINEN TIMO	Talousjohtaja	MICKOS MÄRTEN	TJ	SAIKKU ULLA-MAIJA	Freelancer
ALANNE TIMO	Yrittäjä	KARSTIKKO RASMUS	Ekonomi, sijoituspäällikkö	MIKOLA LIINA	Opiskelija	SALMIVALLI LAURI	Johtaja, KTT
ANISZEWSKI SEBASTIAN	Kehityspäällikkö	KARSTIKKO NIKO	CEO, ekonomi	MILD MIKKO	Myyntipäällikkö	SAMALETDIN DERYA	Eläkeläinen
ANTTILA ANU	Erikoishammaslääkäri, homeopaatti	KATAINEN ALEKSI	Art Director	MÄENPÄÄ REIMA	Ravintoloitsija	SANTACREU ALEJANDRO	Toimitusjohtaja
ARONNIEMI ARI	Eläkeläinen	KATAJAMÄKI PETRI	Head of Marketing	MÄHÖNEN HANNU	Ekonomi, KTM, AIT	SARIOLA JOHANNA	Fysioterapeutti
ARONSSON HANNU	CTO	KESKI-PUKKILA TOMI	Lakimies	MÄKILÄ MIKA	Toimitusjohtaja	SAVIKKO VILLE	Client Manager
ARPPE KIMMO		KETOLA ARI	Yrittäjä	MÄNTYLÄ ANTTI	Arkkitehti	SCHAUMAN SEBASTIAN	Toimitusjohtaja
AURASMAA PYRY	Kehityspäällikkö	KIMPIMÄKI ANTTI	Partner	NARVO JYRKI	Liikennelentäjä	SEPPÄLÄINEN LAURI	Tekn. yo
AUTERINEN KAIJA	DI	KIVELÄ JUHA	Opiskelija	NEVALAINEN PETRI	Kirvesmies	SETÄLÄ TIINA	KTM, Business analyst
BLÅFIELD HELI	Valokuvaaja	KIVIKARI LAURI	Oikeustieteen maisteri, lakimies	NEVALAINEN SAMI	Salkunhoitaja	SHIPLEY NIKO	Yrittäjä
BRANDTBERG BENGT	Palvelupäällikkö	KLEMOLA MIKKO	Lääk. yo	NIINIMAA JANNE	Jääkiekkoilija	SIBERG KATJA	Liiketoiminnan kehitysjohtaja
BREMER KATJA MARIKA	Maisema-arkkitehti	KLIPII YRJÖ	Graafikko	NIKANDER KEIJO	Insinööri	SIITARI OLIVER	Opiskelija
CASELLA DARIO	Asiantuntija	KOIVISTO JYRI	Yrittäjä	NOKSO-KOIVISTO OLLI	Toimitusjohtaja	SILVENNOINEN AKI	Tekniikan lisensiaatti
DRACHMAN TIMO	Johtaja (liiketoiminnan kehitys)	KOKKONEN ANTONI	Putkiyrittäjä	NORDSTRÖM ANNIKA	General Manager	SIVUNEN JOHANNA	Erikoislääkäri
EKSTRÖM ROGER		KONTOLA-KUUSISTO LEENA	Toimitusjohtaja, insinööri	NORJAMÄKI ILKKA	Metsänhoitaja, rahoituspäällikkö	SNEEN ALEXANDER	Markkinointijohtaja
FRÄKI JOHANNA	FM, MBA	KOPONEN IIRIS	Opiskelija	NURMO MIKKO	Hammaslääkäri	SOINIO TIMO	Yrittäjä
GRÄSBECK ANDRÉ	Sales Manager	KOPONEN PEKKA	CEO	NYBÄCK STINA	Opettaja	STRANDÉN TEO	Toimitusjohtaja
GULLICHSEN KIRSI	Arkkitehti	KORKEAOJA JUSSI	IT Manager	OKKONEN JUHA	Projektitoimiston johtaja	STRENG SATU	Lakimies
HAAPAMÄKI LAURI	Diplomi-insinööri, Managing Director	KOSKINEN MIKKO	Tietohallintojohtaja	OKSANEN TEPPO	Piiripäällikkö	SUILA HEIDI	Vice President
HAAPASALO PEKKA	Kapellimestari	KUKKONEN HANNU	Sähköinsinööri, myyntipäällikkö	OLKKONEN MIKKO	Johdon konsultti	SUMMA TIMO	KTT
HAGELSTAM CECIL	FM, kirjakauppias	KULOKOSKI CARITA	Hammaslääkäri	OSSENBRINK DAGMAR	CEO	SUOHEIMO SIMO	Yrittäjä
HAMIDULLA ARIF	Kiinteistönvälittäjä, TJ	KULOVESI TUULA	Puheterapeutti FM	PAETAU ILSE	MLT, FM	SUOMINEN HELI	VTM, johtava asiantuntija
HARILAINEN SARI	Yrittäjä	KUMELA PETRI	Muusikko	PARMA ANTERO	Hallituksen pj	SYRJÄLÄ MARTTI	Lääketieteen ja kirurgian tohtori, dosentti
HARMAALA ARI	SVP (Sales and Marketing)	KURKIJÄRVI LASSI	Liiketoimintajohtaja / Vice President	PATJAS ESA	Johtava konsultti	SYVÄRI KIMMO	Yrittäjä
HARMS-AALTO MARTINA	Fil.maist.	KURTTILA JUKKA	Toimitusjohtaja	PEKKOLA JUSSI	Sairaanhoitaja, palvelukehittäjä	TAKANEN SEPPO	Johtaja
HASANEN LAURI	Toimitusjohtaja	KUUSI MIKKO	Toimitusjohtaja	PELTARI ANTTI	Poliisineuvos	TALLBERG THOMAS	Fysiikkavalmentaja
HAVIA SERGEI	Tekniikan lisensiaatti, Hallituksen puheenjohtaja	KÜHN MIKAEL	Toimitusjohtaja, DI	PENTIKÄINEN MIKAEL	Päätoimittaja	TAMMIVUORI MARKO	Insinööri
HEIKKINEN MIKKO	DI	KYTÖSAHO ARTO	Eläkeläinen	PESONEN JANNE	Jääkiekkoilija	TAPIO MIRJA	CEO, Advisor
HELISTÖ KIMMO	Saunayrittäjä	KÄNSÄLÄ ULLA	Opettaja	PESONEN AKI	Toimitusjohtaja	TIAINEN VEIKKO	Diplomi-insinööri
HIETAMIES AULI	Projektipäällikkö	LAAKSO VESA T		PIHLSTRÖM PETER	Tietoverkkoasentaja	TOIVONIEMI JUHA SAKARI	Eläkeläinen
HIETANEN HELENA	Eläkeläinen	LAISI SAMI	Myyntiedustaja	PIIROINEN JOUNI	Pakkausprosessin tukihenkilö	TOLSA TIMO	Toimitusjohtaja
HINTIKKA MARTTI	DI	LAITINEN PEKKA		PIPATTI OTTO	VTM	TUIMALA JARNO	Toimitusjohtaja
HINTTULA PIA	Eläkeläinen	LAMBERG TIMO	Myyntijohtaja	PIPATTI PIETARI	Restonomi	TUOMI JUHA	Johtaja
HOLMA JOHAN	Toimitusjohtaja, rakennusmestari	LAMMINEN ARTO	KTM, FM	PIRHA MARJAANA	Tradenomi	TURUNEN GRETA	Työterveyspsykologi
HOLMA JUSSI	Toimitusjohtaja	LAMPILA TOMMI	Diplomi-insinööri	POHJOLA LIISA	Professori emerita	UOSUKAINEN RIIKKA	Politiikan erikoistoimittaja
HOLMSTRÖM OLLI	Säätiön johtaja	LANKINEN LAURI	BSc	POUTANEN JUHANI	Intendentti	VALKILA AILA	FK
HUJANEN KATRI	Matka-asiantuntija	LARSSON JOHANNA	Relocation Manager	POUTANEN SIMO	Kiropraktikko, D.C.	VALKILA KATRIINA	KTM
HUOVINEN ARI	Rehtori	LASSILA SATU	Neuvonantaja	PUNIN NIKO	Yrittäjä	VALTONEN JANI	Sales manager
HURSTI ELSE-MARIA	Suunnittelupäällikkö, teollinen muotoilija	LASSILA MATTI	Suurlähettiläs	PUTILIN MIKA	Liikennelentäjä	VANHANEN SIPO	Tutkimushallinnon päällikkö
HYTTINEN ESA	Lakimies	LEHIKONEN TAPIO	FM, metsänhoitaja	PYNTTÄRI TUOMO	Vaatturi	VASSINEN LAURI	Luova johtaja
HYVÄRINEN HANNU	LKT	LEHTONEN JUSSI	Yrittäjä/ liikkeenjohdon konsultti	PÄTIÄLÄ TATU	Yrittäjä	VATTULAINEN MATTI	Insinöörineuvos
HYYTÄ TEEA	Toimitusjohtaja	LEMINE SEPPÖ	Dosentti, KTT, yliopettaja	RAIMKULOVA-KANERVA NURZIYA	Juristi	VEPSÄLÄINEN JUSSI	DI
HÄME OLAVI JUHANA	Tiedotuspäällikkö	LEPPILAMPI MIKKO	Näyttelijä	RAJALA JARMO	Johtaja	VESTERINEN HARRI	Hallituksen pj.
HÄMÄLÄINEN TIMO TAPANI	Lehtori	LEVO MIKKO	Insinööri, MBA	RANKI ESA	Varatuomari	WIDBOM JAANA	Tuotespesialisti
JALLINOJA VILMA	Opiskelija	LEVÖN JAAKKO	Lääketieteen lisensiaatti, yleislääkäri,	RANTANEN JUHA	KTM	VIITALA JUHA	Toimitusjohtaja
JALLINOJA VENLA	Opiskelija, henkilökohtainen avustaja	LINDBLAD MERI	Lukiolainen	RAUTIAINEN EIJA-LIISA	Psykologian tohtori, kouluttaja	VILJAKAINEN ERKKA	Johtaja
JOKELA MIIKA	Kauppätieteiden kandidaatti	LINDQVIST PASI	Toimitusjohtaja	REIN MARJO	Toimittaja	VILJANEN HEIKKI	DI
JOKINEN SEPPO	Varatuomari	LINDSTRÖM SONJA	Koululainen	RELANDER MONNA	Rehtori	VIRRANTAUS PYRY	DI, MBA
JOKINEN NIKOLAI	Ammattisukeltaja	LINNAINEN PEKKA	Ekonomi	REPO-VÄÄTÄINEN VEERA	Kasvatustieteen maisteri	VIRTANEN LAURI V.	DI
JOKIPERÄ MIIKA HERMANNI	Isännöitsijä	LINNONMAA JARI 'JAAJO'	Radiotoimittaja, TV-juontaja, yrittäjä	REYES GOMEZ JAVIER ALBERTO	Lakimies, yliopistonlehtori	VOLANEN TAPIO	Toimitusjohtaja
JOUKIO RIIKKA	Johtaja	LIPIÄINEN MIIKA	Toimitusjohtaja	RINDELL RITVA	Eläkeläinen	VON BRUUN SEBASTIAN	Merivartija
JOUTSEN JUHA	Asiantuntija	LÄHDESMÄKI SAMELI	Toimitusjohtaja	RITVANEN JARMO PEKKA	Ohjaaja	VOUTILAINEN RISTO	Hallituksen pj
JULIN MARJO	Kirjanpitäjä, sairaanhoitaja	LÄHTEENMAA MIIA	TJ	ROHLEDER JÖRN	Diplomi-insinööri	VUORI OLLI	Myyntipäällikkö
JÄÄLINOJA ESKO	Liiketoimintajohtaja	LÖNNBERG JARI	Ravintoloitsija	RUOKOJOKI MIKKO	Yrittäjä	VÄISÄNEN KIM	Yrittäjä
KAILA MIKKO	Insinööri	LÖNNROTH RIA	Vakuutusvirkailija	RUUHINEN RIITTA	Sairaanhoitaja	YLIHURULA PEKKA	Toimitusjohtaja
KAIVOLA MATTI	Eläkeläinen	MALINEN JARI	DI	RUUTU LAURA EMILIA	Kotiäiti	YLI-SIPPOLA TOMMI	Johtaja
KAJALO SAMI	KTT	MALMBERG ALEKSI	Johtaja	RYTKÖNEN AARO	TM, sihteeristön päällikkö, erityisedustaja	YLI-TAINIO RISTO	Talousjohtaja
KAKSONEN RISTO	Korvalääkäri	MALMSTRÖM KRISTIINA	Lääkäri	RÄSÄNEN TERTTU	Eläkeläinen	ÖHMAN KRISTA	Luokanopettaja
KALLIONIEMI JOUNI	Työnjohtaja	MATTILA JARKKO	Merikapteeni			ÖSTERLUND PÄR	

Löylystä lähteeseen – kun saunaikävä iskee Japanissa

Sauna on ollut suomalaisille lähes-tulkoon pyhä paikka historian saatossa. Siellä on synnytetty lapset, kylvetetty morsiamet, parannettu sairaita ja pesty kuolleet. Uudisasukkaat ovat rakentaneet maaleen ensimmäisenä saunan, sitten vasta asuintalon. Saunassa on puhdistettu niin ruumista kuin henkeä ja siihen liittyy monenlaisia vanhoja uskomuksia ja tapoja.

Japanissa furolla eli kylvyllä on lähes sama asema kuin Suomessa saunalla. Vaikka furon nykymuoto onkin amme tai suurempikin allas täynnä kuumaa vettä, sen alkumuoto oli saunan kaltainen höyryn avulla puhdistava hikimaja. Se on myös ollut tärkeä osa ihmisten elinkaarta, sillä vastasyntyneen elämä alkaa ensikyl-

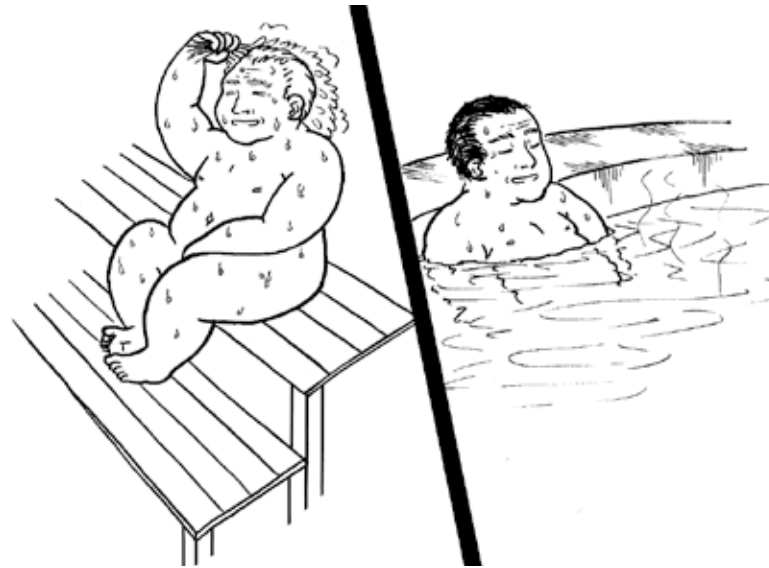
vyllä ja lopulta päättyy sukulaisten suorittamaan vainajan viimeiseen kylpyyn. Nämä perinteet liittyvät pikeminkin henkiseen ja symboliseen puhdistumiseen kuin hygieniaan.

Nykyään sauna merkitsee monille suomalaisille idyllistä rantasaunaa kaukana kaupunkien kiireestä ja melusta. Toisaalta jonkinlainen, yleensä sähkölämmitteinen sauna löytyy usein myös kerrostalojen yhteistiloista, isommista asunnoista ja omakotitaloista, yritysten edustustiloista sekä uimahalleista ja kylpylöistä. Saunan terveysvaikutuksista on tehty jopa tieteellisiä tutkimuksia.

Japanissa kylpeminen on jakautunut samalla tavoin erilaisiin osiin. Miltei jokaisesta japanilaisesta kodista löytyy furo-amme, jossa kylvetään päivittäin. Toisaalta löytyy myös monen-

laisia yhteis- ja luksuskylpylöitä aina tavallisesta korttelikylpylöstä, sentōsta, luonnon omiin kuumiin lähteisiin eli onseneihin ja hyvinvointikeskukseen, joissa voi viettää koko päivän erilaisista kylvyistä nauttien. Etenkin luonnonlähteissä kylpemisellä katsotaan olevan monenlaisia terveysvaikutuksia veden sisältämien mineraalien ansiosta ja jotkut uskovat tietynlaisissa lähteissä kylpemisen kuuriluontoisesti parantavan vakaviakin sairauksia.

Arjessa kylpeminen on vahvasti näkyvillä verrattuna saunaan, sillä Japanissa pieniä koti-furoja löytyy aina opiskelija-asuntoloita myöten. Useamman hengen altaan voi puolestaan löytää esimerkiksi kuntosalin suihkuosastolta. Turistia lähimmän kylpypaikan löytämisessä puolestaan auttaa niin korttelikylpylöitä kuin luonnonlähte-

täkin osoittava karttamerkki. Näissä paikoissa voi tosin törmätä yllättäviinkin kylpymahdollisuuksiin, kuten denkiburoon, sähköistettyyn kylpyyn, jossa ammeen seinämiin upotetuista laatoista veteen tuleva heikko sähkövirta saa lihakset kouristumaan sitä voimakkaammin mitä lähempänä laattaa on, millä väitetään olevan venytteen kaltaisia vaikutuksia.

Vaikka Japanin kylpylöistä löytyy

myös saunoja, useimmiten ne muistuttavat suomalaisia sukulaisia vain nimellisesti, sillä kiukaita niissä ei yleensä ole ja lämmitysmuodosta johtuen ilma on varsin kuivaa. Silti etenkin yleiskylpylät ovat varsin kohutuullinen saunankorvike koti-ikävästä kärsivälle suomalaiselle. Mökkisaunan ystävää voi erityisesti viehättää useimista kylpylöistä löytyvä ulkoilma-kylpy, jossa allas on sijoitettu sisäpi-

halle. Vaikka tämä ei korvaa mahdollisuutta heittäytyä saunasta suoraan lumihankeen vilvoittelemaan, voi ulkoammeessa talvisinkin rentoutua 40-asteisessa vedessä huolimatta metrin päässä olevasta lumikinoksesta. Toki Japanissa peseydytään ennen ammeeseen astumista, päinvastoin kuin saunassa yleensä, mutta ilmapiiiri on lopulta huomattavan samanlainen. Sekä saunassa että furossa rentoudutaan, rauhoitutaan ja puhdistetaan niin mieli kuin ruumiskin. ♦

Teksti on tuotettu Oulun yliopiston Japani-opintojen artikkelikurssilla, jolla laadittiin suurelle yleisölle suunnattuja asiajuttuja.

Sauna-lehti 2/16:ssa julkaistaan artikkeli koskien Ayana Palanderin Jyväskylän yliopistossa tekemää pro gradua, jossa vertailtiin suomalaisia yleisiä saunoja sekä japanilaista sento-kulttuuria.

LUOTTAMUS
& MAINE

Mittarit maineen ja
sidosryhmäsuhteiden
lujittamiseen
www.t-media.fi

TUTKIMUSYHTIO
T-MEDIA

Tee sitä missä olet
meitä parempi.

Liiketoiminnan kasvattaminen ja kulujen vähentäminen on haasteellinen yhdistelmä, varsinkin kun palvelun laatu on aina yrityksen kilpailukyvyyn kannalta merkittävä tekijä. Jos harkitset taloushallinnon toimintojen ulkoistamista, olet oikeassa paikassa. Enfon digitaalisen dimension palvelut antavat sinulle aikaa yrityksen ydintoimintojen kehittämiseen.

Siirry digitaaliseen dimensioon osoitteessa enfo.fi

enfo

Suomalainen sauna ja sen myytit

90-luvulla suomalaisille tuli tutuksi televisiomainos, jossa mies kutsuu mökkinaapurinsa saunaan: "Laitoin saunan päälle ja oluttakin on". Onnistuneen mainonnan lisäksi mainos tiivistää tehokkaasti suomalaisen saunan tärkeimmät elementit: kesäilta, rantasauna sekä puukiuas. Nämä mielikuvat saunasta ovat juurtuneet meidän suomalaisten mieliin jo pienestä pitäen. Mutta mitä muut maat ajattelevat suomalaisesta saunasta?

Visual Meta on saksalainen yritys, jossa työskentelee ihmisiä 23 eri maasta. Visual Metan suomalainen tiimi päätti selvittää, mitä muiden maiden kollegat ajattelevat suomalaisesta saunasta. Kyselykierroksen jälkeen huomattiin

nopeasti, että sauna herättää vilkasta keskustelua ja erilaisia mielikuvia.

Pohjoismaat

Pohjoismaalaisten käsitys suomalaisesta saunasta vaihtelee nokittelusta kateuteen ja ihailuun.

"Suomalaiset rankaisevat huonoa jääkiekkomenestystään saunassa piiskaamalla itseään koivunoksilla."

Per, Ruotsi

"Vaikka olenkin Pohjoismaista ja asun Berliinissä, en koe olevani suuri saunan ystävä. Tiedän kuitenkin, että suomalainen sauna on kuuma höyryinen huone, jossa istutaan. Sauna on täydellinen tapa rentoutua ja siellä voi tuntea itsensä täysin vapaaksi."

Lise, Norja

"Minulla on aina ollut käsitys, että suomalainen sauna on lähellä miesten

sydäntä. Miehet kilpailevat keskenään, kuka kestää istua pisimpään kuumissa löylyissä ja tämän vuoksi naiset eivät välitä saunasta."

Stinne, Tanska

Keski- ja Itä-Eurooppa

Keski- ja Itä-Euroopan mielikuva saunasta on selvästikin median ja kulttuurierojen värittämä. Huhut hulluista saunakilpailuista ovat selvästikin kantautuneet Suomen rajojen ulkopuolelle.

"Minun ainut ajatus suomalaisesta saunasta on yksinkertainen: kuolisin ennemmin, kuin näkisin omat vanhempani alasti."

Giuseppe, Italia

"Saunassa käy vanhat isovatsaiset miehet, jotka juovat paljon vodkaa. Muistan hyvin saunan maailmanmestaruuskilpailut, joissa yksi henkilö

menehtyi. Suomalaiset ovat hulluja."

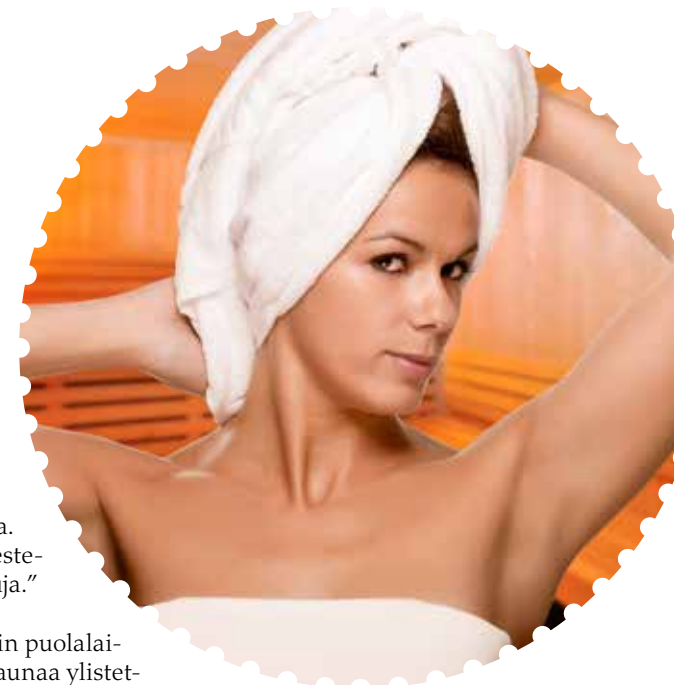
Lisbeth & Lars, Saksa

"Minulle suomalainen sauna on idyllinen mökki keskellä ei mitään. Saunojat vilvoittelevat järvessä tai pyörimällä lumessa. Lisäksi suomessa järjestetään saunomiskilpailuja."

Sean, Slovakia

"Luin juuri artikkelin puolalaisesta lehdestä, jossa saunaa ylistettiin terveellisenä paikkana viettää vapaa-aikaa. Me tiedämme, että lähes jokaisessa kodissa on sauna, joka herättää yleistä kateutta meissä puolalaisissa."

Olga, Puola

"Minulle sauna on sama kuin pitkät ja kauniit vaaleat naiset hohtavissa pyyhkeissä."

Muu maailma:

Suomalaisella saunalla tuntuu olevan hyvä maine. Mitä kauemmas pienestä Suomesta suuntaa, sitä maagisemmaksi lauantaisauna muuttuu.

"En tiennyt, että saunalla on niin suuri merkitys suomalaisessa kulttuurissa. Luin myös joskus, että jokaisessa kodissa on ainakin yksi sauna ja että se on toiminut paikkana synnytyksille."

Eric, Intia

"En tiedä saunasta juuri muuta kuin että siellä istutaan alasti ja hikoillaan!"

Juan, Brasilia

"Minulle sauna on sama kuin pitkät ja kauniit vaaleat naiset hohtavissa pyyhkeissä. Sauna on hyvin eksoottinen ja erikoinen asia meille portugalilaisille."

Lulu, Madeira ❖

KUNNON LÖYLY KUULUU KAIKILLE

DNA

Elämä on mahdollisuuksia. Elämä on valintoja. DNA – Elämä on.

Kehitä kiinteistöalan osaamistasi Kiinkossa

Tutustu Kiinkon koulutustarjontaan osoitteessa www.kiinko.fi ja löydä koulutus yrityksenne ja kiinteistöenne tarpeisiin. Meiltä löydät niin tutkinto- kuin ajankohtaiskoulutukset.

Koulutusalueemme

Isännöinti

Käyttö- ja ylläpito

Taloushallinto

Kiinteistönvälitys

Kiinteistöliiketoiminta

Rakennuttaminen ja suunnittelu

Tutustu tarjontaamme ja kysy lisää. Palvelemme mielellämme!

Kiinteistöalan Koulutuskeskus Oy • Kiinteistöalan Koulutussäätiö • www.kiinko.fi
Malmin asematie 6, 00700 HELSINKI, p. 09 3509 290

Saunomisen ilosanomaa laajasti

ISA:n loppuvuosi sisälsi runsaasti sauna-asiaa, mikä innostaa Saunaliittoa toimimaan jatkossakin saunan ja saunan autuuden lähettiläänä aina vain laajemmin.

Helsingin Sanomat kirjoitti loppuvuodesta suomalaisen saunan hankkimisen vaikeudesta Suomen ulkopuolella. Kirjoittaja oli yrittänyt ostaa ihan oikeaa suomalaista saunaa Englantiin. Lopputulos oli se, että hän hankki saunansa Saksasta, koska ei saanut tarjousta Suomesta.

ISA ei varsinaisesti markkinoi saunoja, vaan saunakulttuuria. Liiton jäsenistä moni on samalla saunatuotteiden toimittaja omalla maantieteellisellä alueellaan. Usein tuotteet toimit-

taa heille suomalainen kiuasvalmistaja, mutta kiukaan ympärille paikalliset kokoavat saunan itse.

Kiuastoimittaja ei voi useinkaan myydä suoraan tuotetta ulkomaiselle ostajalle, koska välissä on jälleenmyyjä, jonka kanssa valmistajalla on sopimus.

Saunaliitto toimii saunakulttuurin ja saunomiseen liittyvän informaation levittäjänä. Kun loppukäyttäjä eli saunoja tietää, minkälainen on hyvä saunakokemus, hän osaa vaatia sellaista.

Tiedon jakamisesta esimerkkinä oli lokakuussa North American Sauna Associationin järjestämä Nordic Sauna Event Stamfordissa New Yorkissa. Sauna, jossa joukkoja kylvetettiin, oli paikallisen Watsonin pariskunnan

suomalaisella kiukaalla varustettu sauna.

NSSA sekä Suomen New Yorkin pääkonsuli pitivät huolen, että kaikki sujui hyvin. Paikallislehti kirjoittikin kahden sivun aukeamalla saunan ja saunomisen autuudesta.

Tällä puolella valtamerta aloitti toimintansa Baskimaan Saunaseura 14 perustajajäsenen voimin sopivasti 6.12. Jäsenet ovat rakentaneet itse puulämmitteisiä saunoja eri puolille Navarreaa, missä usein ei ole edes sähköä. Suomesta tuodut kaksi tynnyrisaunaa toimivat leirintäalueen yhteydessä ja seuran tukikohtana.

Seuran kantavana voimana toimii Joseeba Ossa Altzibar, joka on vierailut Suomessa usein ja puhuu suomea.

Baskimaan Saunaseuran perustajaryhmä tynnyrisaunan edessä Navarressa.

KUVAAJA JOSEBA OSSA ALTZIBAR

Yksityinen puulämmitteinen sauna Baskimaan vuorilla.

KUVAAJA JOSEBA OSSA ALTZIBAR

Amerikkalaiseen tapaan saunotaan uimapuvuissa.

KUVAAJA EERO KILPI, NSSA

Tarkoituksensa on saada sauna vahvasti mukaan vuoden 2016 kulttuuri- ja kaupunki-hankkeeseen.

Kauko-Idässä Mongoliassa on vanhaa kylpy- ja saunakulttuuria. Mongolialaiset ovat olleet aktiivisia jäseniä muun muassa East Asia Sauna and Spa Associationin (EASIUS) toiminnassa. Nyt mongolialaiset ovat hakeneet jäsenyyttä ISA:ssa, jotta pääsevät kertomaan laajemmin omista saunoistaan.

Ne ovatkin mielenkiintoisia. Kivestä tehty "Liekki"-sauna on löylyiltään kuin hyvä suomalainen savusauna. Jurtasaunan löylyjä olen myös kuullut kehuttavan.

Kauko-Idässä hotellisaunoissa törmää varsin usein mainoslauseeseen "Original Finnish Sauna". Saunat, joihin itse olen tutustunut ovat ihan kunnollisia saunoja. Kiukaiden valmistajana on SAWO. Kyseessä on Filippii-

neillä toimiva suuri kiuasvalmistaja, jonka perustaja on suomalainen. Tämä takaa myös kiukaiden hyvän laadun – jopa niin hyvän, että Kiinassa oli messuilla nähtävänä Sawon kiinalaisia kopioita.

Sawon kiukaita on myös Euroopassa ja Suomessa. ♦

RISTO ELOMAA

**DIGITAALISESSA MAAILMASSA
HAKKERIT LYÖVÄT KOVIA LÖYLYJÄ.**

PIDÄMME DIGITAALISEN YHTEISKUNNAN TOIMINNASSA.

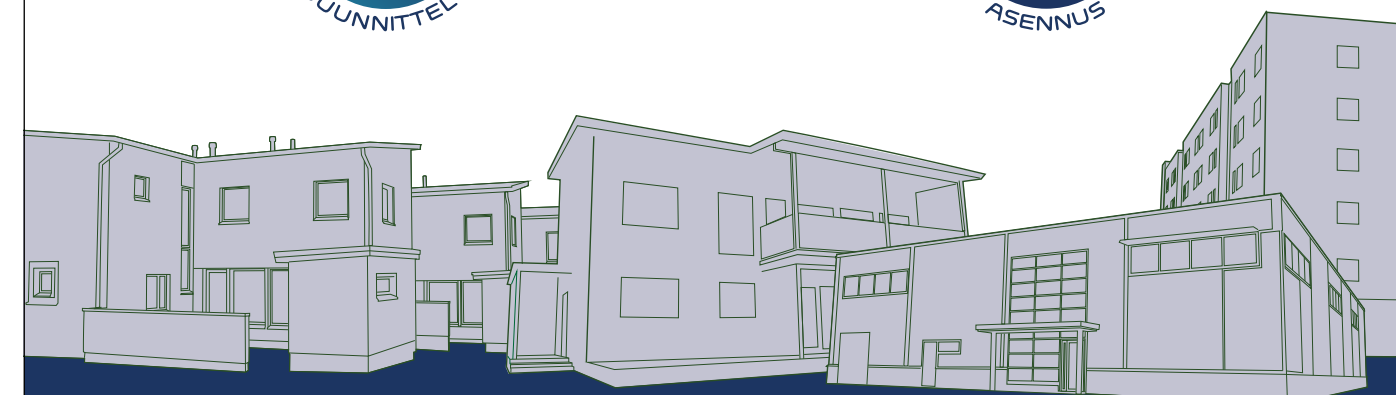

SIJOITA KYBERTURVALLISUUTEEN:
WWW.NIXU.FI/SIJOITTAJAT

nixu
cybersecurity.

teraWatt

Hyvä talo ansaitsee toimivan tekniikan.

Asuinrakennukset

Linjasaneeraukset

Toimitilat

www.terawatt.fi

CGI
Experience the commitment®

40 vuotta
digitalisoimassa
suomalaista
yhteiskuntaa

cgi.fi

40 YEARS

PREMIS
kotimainen isännöintijärjestelmä

” Isännöintialan digitalisoituminen tehostaa toimintaa. Yksi ohjelmisto korvaa useita järjestelmiä, tiedot kerralla yhteen paikkaan

> tutustu osoitteessa **premis.fi**

Suomen Saunaseura Ry
www.sauna.fi

Vaskiniementie 10, 00200 Helsinki

Saunojen aukioloajat

Miehet

tiistai ja perjantai: klo 13.00–21.00
keskiviikko: klo 13.00–22.00
jaetut lauantait: klo 12.00–16.30,
viimeinen sisäänpääsy klo 15.45
muut lauantait: klo 12.00–19.00

Naiset

maanantai, paitsi kuukauden ensimmäinen:
klo 13.00–21.00
torstai: klo 13.00–22.00
jaetut lauantait: klo 17.00–20.30

Jaetut lauantait

Kuukauden ensimmäiset sekä elokuun ja joulukuun lauantait ovat jaettuina. Myös suomalaisen saunan päivä 11.6. on jaettu saunapäivä.

Kassan puhelinnumero: 050 372 4167 saunojen aukioloaikoina

Poikkeukset aukioloaikoihin

Saunatalo on kiinni pyhien aattopäivinä
(pl. jouluaatto), arkipyhäisin ja uutena vuotena:

Saunatalo on suljettu pääsiäisenä 25.–28.3.2016,
vappuna (30.4) ja helatorstaina (5.5.).
Kesätauko alkaa juhannusaattona 24.6.

Toimisto

Avoimma ma-to klo 10.00–15.00
Toiminnanjohtaja Katariina Styrman
050 371 8178, tj@sauna.fi
Lämmittäjä, kiinteistöhuolto Ari-Pekka Paavola
050 372 7648, a-p.paavola@sauna.fi
Päätoimittaja Leena-Kaisa Simola
0500 80 10 40, lehti@sauna.fi

Saunaseuran johtokunta

Tuomas Lehtonen, pj.
Tutkimus- ja kulttuuritoimikunnan pj.
040 560 9879, tuomas.lehtonen@finlit.fi

Jussi Niemelä, varapj. Taloustoimikunnan pj.
050 506 1999, jussi.p.niemela@gmail.com

Mikko Fritze
050 449 9433, mikkofritze@gmail.com

Antti Lavonen
Taloustoimikunnan pj.
0400 299 088, alavonen@gmail.com

Jarmo Lehtola
050 4432082, jarmo.lehtola@kolumbus.fi

Katri Makkonen
Viestintätoimikunnan pj.
040 5603103, katri.makkonen@gmail.com

Petteri Ormio
Sauna-lehden toimitusneuvoston pj.
050 467 0474, petteri@ormio.fi

Hannu Saintula
050 559 9557, hannu.saintula@pp.inet.fi

Gina Sundgrén
Kunnossapitotoimikunnan pj.
050 593 2800, gina.sundgren@ymparistosuunnittelu.com

Antti Säiläkivi
0400 241 114, antti.sailakivi@hpplaw.fi

Jäsen- ja saunamaksut, oheispalvelut ja niiden hinnastot sekä paljon lisää tietoa seuran toiminnasta:

www.sauna.fi

Aqualan®L

Luotettava ja
monikäyttöinen
perusvoide koko perheen
ihonhoitoon.

Valmistettu Suomessa.

Orionin perusvoiteet

perusvoide.fi

04/2015

Orion on
suomalainen
avainlippuyritys.

ORION
PHARMA
Hyvinvointia rakentamassa

Muistetaan hyvä tavat

SAUNASSAKIN!

Hyvät tavat ovat aina arvossa. Saunaseuran saunoissa noudatetaan perinteisiä, kohteliaita, suomalaisia saunatapoja, joiden perustana on toisten saunarauhan kunnioittaminen. Saunaseuran johtokunta on hyväksynyt tusinan neuvon listan, jota noudattamalla kaikki viihtyvät Saunatalolla.

1. Saunaseuran saunat on tarkoitettu jäsenten käyttöön. Jäsen saa tuoda kerralla 1-2 vierastaan. Esitä tullessasi jäsenkorttisi kassalla ja kirjaa myös vieraasi. Sulje kännykkäsi.
2. Uuden jäsenen suosittelijan tai muun kokeneen jäsenen velvollisuus on opastaa tulokasta ensimmäisillä saunakerroilla.
3. Käytä aina laudeliinaa saunoissa ja ulkoterassilla, muissa tiloissa käytä kylpypyyhettä tai -takkia.
4. Ennen löylyyn menemistä suihkuttele pois päivän pölyt ja voimakkaat hajusteet. Älä käytä hajusteita pukuhuoneissa.
5. Löylykilpailut eivät kuulu Saunaseuraan, huomaavaisuus kylläkin.
6. Saunoissa keskustellaan vain yleisistä aiheista, joihin jokainen voi osallistua.
7. Sauna 1 (Aino) on omistettu rauhaan saunomiseen. Huomioi tämä hiljaisella käytöksellä.
8. Saunat ovat eri lämpöiset niiden luonteen mukaisesti. Älä muuta niiden lämpötilaa esimerkiksi pitämällä löylyluukkua pitkään auki.
9. Vihtominen on sallittua saunoissa 2 (Väinö), 3 (Louhi) ja 5 (Sampo).
10. Uituasi älä unohda laudeliinaa laiturille. Se voi aiheuttaa turhaa hämminkiä.
11. Juomat ja ruoat on nautittava Saunatalon tiloissa. Palauta käytetyt astiat keittiöön.
12. Huolehdi osaltasi tilojemme siisteydestä.

Kiitos huomaavaisuudestasi!

ASiantuntevaa arviointipalvelua

Arvioin kuolinpesiä sekä yksittäisiä taide- ja antiikkiesineitä.

Wenzel Hagelstam

Puhelin 0400 405 546

wenzel.hagelstam@gmail.com

Lainas Oy
Vuokratekstiilit • Pesulapalvelut

Hankasuontie 5, 00390 Helsinki

09 6150 0315, 040 7410 042

www.lainas.fi

VALMISTUJAISJUHLIIN PARHAAT TARJOILUT KEILANIEMI RAVINTOLOISTA!

NYT ON AIKA VARATA TARJOILUT KEVÄÄN JUHLIIN.
MEILTÄ SAAT JUHLIISI TARJOILUJEN LISÄKSI
MYÖS ASTIAT JA OSAAVAN
HENKILÖKUNNAN.

OTA YHTEYTTÄ
NIIN PIDETÄÄN JUHLAT!

myynti@keilaniemi.fi
020 756 9380 / 050 492 3004

KEILANIEMI RAVINTOLAT

. AUA1

www.mercedes-benz.fi

A Daimler Brand

Instagram
@mbsuomi

Uusi E-sarjan sedan alkaen autoveroton hinta sis. alv 45 050 € + arvioitu autovero 7 882,03 € + toimituskulut 600 € = 53 532,03 €. Vapaa autoetu 960 €/kk, käyttöetu 795 €/kk. CO₂-päästöt 102 g/km, EU-keskikulutus 3,9 l/100 km. Kuvan auto lisävarustein.

Uusi E-sarja. Tulossa huhtikuussa.

Mercedes-Benz
The best or nothing.

VEHO
NAUTI MATKASTA

Veho Olari
Piispankallio 2
puh. 010 569 2555

Veho Herttoniemi
Mekaanikonkatu 14
puh. 010 569 3400

Veho Mercedes-Benz Airport
Ohtolankatu 10
puh. 010 569 3300